

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

**System dotační politiky EU při financování projektu související
s modernizací a rozšířením sportovního areálu v Rabštejnské
Lhotě**

Martina Strouhalová

Bakalářská práce

2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina STROUHALOVÁ**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**

Název tématu: **System dotační politiky EU při financování projektu související s modernizací a rozšířením sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakteristika EU
2. Strukturální politika a strukturální fondy EU
3. Zkušenosti ČR s využitím programů fondů EU
4. Potenciální možnosti využití strukturálních fondů EU Českou republikou
5. Př.: Projekt ROP NUTS II Severovýchod - Modernizace a rozšíření sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě
6. Formulování závěrů, zhodnocení, návrhy

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

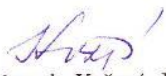
- WOKOUN R., Strukturální fondy a obce; ASPI, a. s.
- Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech
- Rozhodnutí Rady 2001/77/ES o uplatňování zásad rámcové dohody o financování projektů

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ondřej Svoboda**
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **14. října 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. října 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména skutečnosti, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 27. 4. 2010

Martina Strouhalová

Poděkování

Děkuji Ing. Ondřejovi Svobodovi za odbornou pomoc a vedení při zpracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala panu starostovi Ing. Vladimíru Pecinovi a ostatním pracovníkům Obecního úřadu v Rabštejnské Lhotě za poskytnuté informace a materiály, které mi byly nápomocny k vypracování této bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá popisem veřejné správy, především územní samosprávy a rozpočtů územní samosprávy. Dále strukturální politikou Evropské unie, popisem strukturálních fondů EU, projektovým cyklem a využíváním strukturálních fondů Evropské unie v České republice. Také popisuje zkušenosti s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v minulosti. V bakalářské práci je popsán projekt ROP NUTS II Severovýchod – Modernizace a rozšíření sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě. V závěru je proveden řízený rozhovor se starostou obce, zhodnocení konkrétního projektu a jsou navržena doporučení.

Klíčová slova

financování obcí, územní rozpočty, Evropská unie, strukturální fondy, ROP NUTS II – Severovýchod, Rabštejnská Lhota

Title

The system of the EU endowment policy at the financing of the project related to the modernization and enlargement of the sports facility in Rabštejnská Lhota

Annotation

Bachelor thesis describes the public administration, especially local government and local government budgets. Furthermore, the structural policy of the European Union, describing the EU structural funds, the project cycle and the use of EU Structural Funds in the Czech Republic. It also describes the experience with drawing money from EU structural funds in the past. The work describes the project NUTS II Northeast - Modernization and expansion of the sports complex in Rabštejnská Lhota. At the end of the procedure is to interview the mayor, the appreciation of a specific project and the proposed recommendations.

Key words

financing of municipalities, regional budgets, European Union, structural funds, ROP NUTS II – Northeast, Rabštejnská Lhota

Obsah

Úvod.....	13
1 Financování ve veřejné správě	14
1.1 Předpoklady fungování územní samosprávy.....	15
1.2 Charakteristika obce.....	15
1.3 Územní rozpočet	15
1.4 Struktura územního rozpočtu	16
1.5 Příjmy územních rozpočtů obcí.....	18
1.6 Výdaje územních rozpočtů obcí.....	19
2 Charakteristika Evropské unie	21
2.1 Historie Evropské unie.....	21
2.2 Symboly Evropské unie	22
2.3 Společná měna Euro.....	23
2.4 Rozpočet EU	26
2.5 Orgány EU	26
3 Strukturální politika a strukturální fondy Evropské unie	29
3.1 Územní cíle regionální politiky.....	29
3.2 Principy strukturální politiky	29
3.3 Strukturální fondy Evropské unie.....	30
4 Zkušenosti ČR s využitím programů fondů EU	32
4.1 Programové období 2007 - 2013.....	32
4.2 Předvstupní programy	34
5 Využívání strukturálních fondů Evropské unie v České republice	36
5.1 Jak získat dotaci	37
5.2 Desatero úspěšného projektu.....	39
5.3 Rizika projektového cyklu	39
6 Projekt ROP NUTS II Severovýchod – Modernizace a rozšíření sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě	41
6.1 Základní charakteristika obce Rabštejnská Lhota.....	41
6.2 Rozpočet obce	42
6.3 Historie obce	43
6.4 Historie sportovních ploch v obci	43
6.5 První projekt rozšíření sportovního areálu	43

6.6	ROP NUTS II Severovýchod – Příprava rozšíření sportoviště	44
6.7	Přidělení dotace z EU	44
6.8	Příprava realizace	44
6.9	Výběr společnosti pro provedení zakázky.....	45
6.10	Vlastní realizace projektu a průběh stavby.....	45
6.11	Řízený rozhovor se starostou obce Rabštejská Lhota	47
7	Formulování závěrů, zhodnocení, návrhy	51
7.1	Shrnutí řízeného rozhovoru se starostou obce.....	51
7.2	Doporučení.....	51
7.3	Zhodnocení přínosu projektu	52
	Závěr.....	54
	Seznam použité literatury	55

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Schéma veřejné správy	14
Obrázek 2 - Druhové rozdělení příjmů	19
Obrázek 3 - Osm rozšíření Evropské unie.....	22
Obrázek 4 - Vlajka Evropské unie	23
Obrázek 5 - Země eurozóny	23
Obrázek 6 - Euro bankovky	24
Obrázek 7 - Přední strana mincí.....	25
Obrázek 8 - Zadní strana mincí jednotlivých států.....	25
Obrázek 9 - Hlavní výdaje z rozpočtu EU	26
Obrázek 10 - Orgány EU.....	28
Obrázek 11 - Jak vznikají právní předpisy EU.....	28
Obrázek 12 - Základní rozdělení společného rozpočtu pro současné programové období	33
Obrázek 13 - Osm regionů soudržnosti (NUTS II)	36
Obrázek 14 - Pamětní deska stavby	47

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Schéma běžného rozpočtu.....	17
Tabulka 2 - Schéma kapitálového rozpočtu	17
Tabulka 3 - Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí.....	20
Tabulka 4 - Operační programy na období 2007 - 2013	37
Tabulka 5 - Přebytky rozpočtu obce Rabštejnská Lhota.....	42
Tabulka 6 - Navrhované příjmy a výdaje pro rok 2010	42
Tabulka 7 - Konečné pořadí uchazečů	45

Seznam příloh

Příloha 1 – Situační plán

Příloha 2 – Harmonogram projektu

Příloha 3 – Fotky sportovního areálu

Seznam zkratk

ČR = Česká republika

EU = Evropská unie

ISPA = Instrument for Structural Policies for Pre-Accession

NUTS = Nomenclature des Unites Territoriales Statistique

OP = operační program

PHARE = Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economies

ROP = regionální operační program

SAPARD = Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development

Úvod

Dne 1. května 2004 se stala Česká republika členem EU. Tato historická změna znamenala pro naši republiku celou řadu nových možností a úkolů. Mezi nejvýznamnější z nich patří určité rozšíření možností čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU na rozvoj regionů naší republiky. Proto jsem zaměřila svoji bakalářskou práci na systém dotační politiky EU při financování projektu s konkrétním zaměřením na projekt ROP NUTS II Severovýchod - Modernizace a rozšíření sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě.

Na úvod je proveden popis veřejné správy, územního rozpočtu, jeho příjmů a výdajů. Dále se bakalářská práce zabývá základní charakteristikou Evropské unie, strukturální politikou a strukturálními fondy Evropské unie.

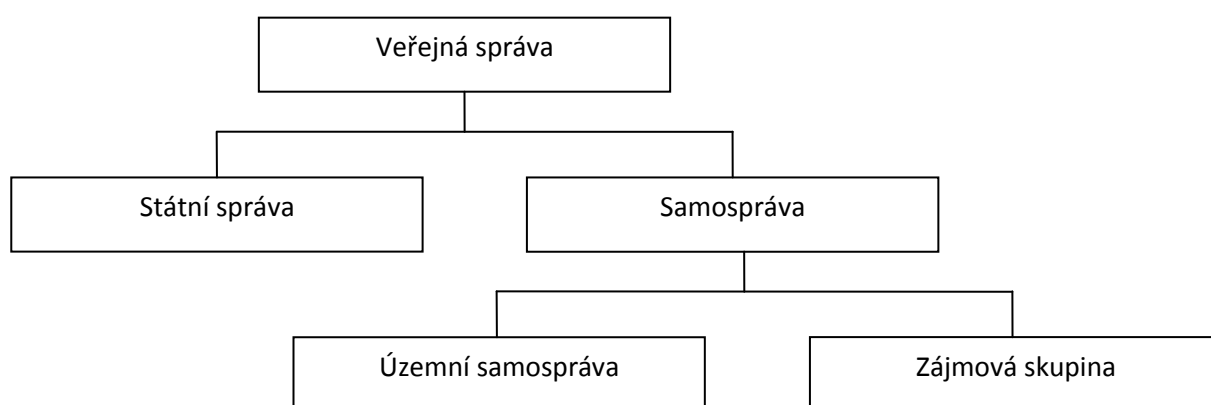
Aby mohla Česká republika finanční nástroje strukturální politiky využívat co nejefektivněji, musí projekty splňovat předem stanovené formální i věcné požadavky. Úspěch projektu závisí nejen na správném porozumění těmto požadavkům, ale i na dalších faktorech. Proto jsem další část bakalářské práce věnovala možným rizikům při zpracování a realizaci projektu využívajícího finančních prostředků ze strukturálních fondů EU.

Příkladem je projekt realizace sportovního areálu v obci Rabštejnská Lhota. Projekt je popsán od přípravy projektu až po jeho realizaci a ukončení. Nejdůležitější je příprava, protože předkládané projekty musí mít vysoce kvalitní úroveň, aby byly hodnotícími orgány EU kladně přijímány.

V závěrečné části bakalářské práce uvádím řízený rozhovor se starostou obce Rabštejnská Lhota, následuje shrnutí rozhovoru, shrnutí přínosů projektu a doporučení.

1 Financování ve veřejné správě

Veřejná správa je systém, který je tvořen dvěma hlavními subsystemy – státní správou a veřejnou správou, tzv. samosprávou. Státní správu vykonává stát. Samospráva může vykonávat svoje záležitosti samostatně, vlastním jménem a svými prostředky. Samospráva se dělí na územní a zájmovou samosprávu. Územní samospráva zastupuje zájmy určitého území. Do územní samosprávy patří obce a kraje. Zájmová samospráva zastupuje zájmy osob spojených s určitými společenskými zájmy. Do zájmové samosprávy patří komory [1].

Obrázek 1 - Schéma veřejné správy

Zdroj: [1]

Státní správa je řízena ústřední vládou, která představuje nejvyšší orgán moci výkonné a politické. Hlavním rysem státní správy je jednotná úprava výkonu pro celé území státu daná zákonem. Má omezené rozhodování a nižší orgány státní správy jsou podřízené těm vyšším. V České republice existuje dvoustupňový systém územní státní správy. První stupeň je tvořen obecními úřady, druhý stupeň tvoří krajské úřady.

Územní samospráva má v ČR také dvoustupňový systém. Základní jednotkou územní samosprávy je obec. Vyšší, tedy druhý stupeň, tvoří kraj. Každý územní samosprávní celek má své samostatné kompetence, do kterých nemůže jiný územní samosprávní celek zasahovat [1].

1.1 Předpoklady fungování územní samosprávy

K tomu, aby mohla územní samospráva existovat, musí v daném státě existovat legislativní a ekonomické podmínky.

Legislativa prostřednictvím zákonů určuje vznik a postavení jednotlivých stupňů územní samosprávy. Vymezuje pravomoci, působnost, autonomii a odpovědnost samosprávy. Upravuje organizaci a vnitřní členění. Prostřednictvím zákonů také vymezuje ekonomické předpoklady fungování územní samosprávy.

K ekonomickým předpokladům patří zejména vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit v souladu s vlastnickým právem. Samospráva může tedy vlastnit budovy a stavby, stroje a zařízení, nehmotný investiční majetek, finanční investice a zásoby. K ekonomickým předpokladům patří také získávání vlastních finančních prostředků a sestavování vlastního rozpočtu a následného hospodaření podle něho [1].

1.2 Charakteristika obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí územní obce. Je to veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, se kterým hospodáří, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet. Každá obec musí pečovat o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, jako je bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, doprava, potřeby informací, výchova a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje, a to v souladu s místními zvyklostmi. Obec může nést i označení město, pokud splňuje stanovená kritéria.

Nejvyšším orgánem obce je zastupitelstvo. Ze svých členů volí starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu. Také si volí místostarostu, který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je rada obce, která je tvořena starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Každá obec musí mít zřízen finanční a kontrolní výbor. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce [1].

1.3 Územní rozpočet

Rozpočet by se dal charakterizovat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Z tohoto hlediska je rozpočet bilancí, která bilancuje běžné a kapitálové příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné

s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v ČR. Rozpočtové období je v naší zemi kalendářní rok.

Rozpočet je i finanční plán, který by měl zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze ty výdaje, které jsou kryty očekávanými příjmy, existujícími rezervami a půjčkami, které lze získat a splatit.

Rozpočet se, jak již bylo zmíněno, sestavuje na jeden kalendářní rok. Nejprve se sestaví návrh rozpočtu a tvorba podkladů pro tvorbu rozpočtu. Podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled. Sestavování rozpočtu dále vychází z analýzy hospodaření obce, a to nejméně dva roky zpět. Musí se v něm odrážet i vazby na jiné rozpočty, jako například rozpočty krajů. Sestavený návrh rozpočtu projednává a schvaluje zastupitelstvo obce. Rozpočet musí být reálným, pravdivým a úplným.

Územní rozpočty se dělí na rozpočty měst a obcí, rozpočty krajů a rozpočty dobrovolných svazků obcí [2].

1.4 Struktura územního rozpočtu

Ve většině zemí se rozpočet obce zpravidla sestavuje ve dvojím průřezu, a to běžný a kapitálový rozpočet.

Běžný rozpočet je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž většina se každoročně opakuje. Tyto příjmy a výdaje se vztahují k danému rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují provozní potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Běžný rozpočet je sestavován buď jako vyrovnaný (příjmy se rovnají výdajům) nebo deficitní (příjmy jsou menší než výdaje) [2].

Tabulka 1 - Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • Daňové: <ul style="list-style-type: none"> - svěřené daně - sdílené daně - místní a regionální daně - správní poplatky a daně 	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné veřejné služby - veřejný pořádek - vzdělání - péče o zdraví - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> • Nedaňové: <ul style="list-style-type: none"> - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od vlastních neziskových organizací - zisk z podnikání 	
<ul style="list-style-type: none"> • Přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> - běžné dotace ze státního rozpočtu - běžné dotace ze státních fondů - příjmy od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy 	
Saldo – přebytek	Saldo – schodek

Zdroj: [2]

Kapitálový rozpočet zahrnuje příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb, které přesahují období jednoho rozpočtového roku. Tyto příjmy a výdaje jsou zpravidla jednorázové a neopakovatelné. Kapitálový rozpočet by měl sloužit k získávání dlouhodobých aktiv, protože výdaje na investiční projekty jsou dosti vysoké. Kapitálový rozpočet se může být buď vyrovnaný, přebytkový nebo deficitní [1].

Tabulka 2 - Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> - z prodeje majetku - kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy - příjmy z půjček - příjmy z emise vlastních obligací - přebytek běžného rozpočtu - dary na investice 	<ul style="list-style-type: none"> - na investice - kapitálové dotace jiným rozpočtům - na nákup obligací a akcií - poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - splátky dříve přijatých půjček - krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: [2]

1.5 Příjmy územních rozpočtů obcí

Mezi hlavní skupiny příjmů patří příjmy daňové, transfery a dotace, nedaňové příjmy, úvěry a půjčky.

Daňové příjmy tvoří [1]:

- daň z nemovitosti
- část z daně příjmů fyzických osob
- část z daně příjmů právnických osob

Druhy dotací [1]:

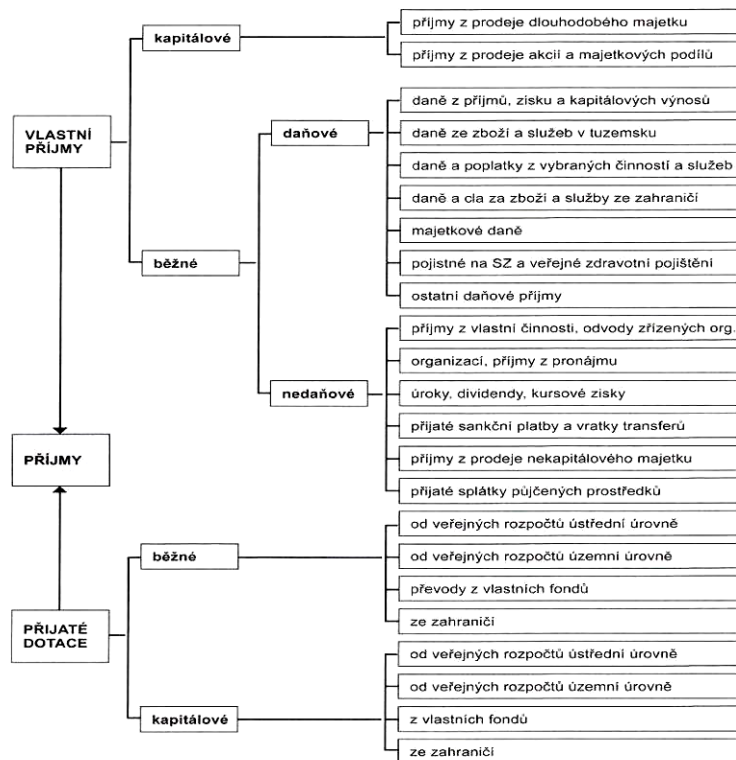
- účelové dotace
- odvětvové vyrovnávací dotace
- neúčelové vyrovnávací dotace
- návratné finanční výpomoci

Nedaňové příjmy tvoří [1]:

- příjmy z vlastního podnikání
- uživatelské poplatky
- příjmy z vlastní správní činnosti
- výnosy z prodeje a pronájmu obecního majetku
- pokuty
- příjmy z mimorozpočtových fondů
- příjmy ze sdružování finančních prostředků
- příjmy ze sbírek a darů

Mezi úvěry a půjčky patří [1]:

- úvěry od komerčních bank
- emise komunálních obligací nebo akcií
- návratné půjčky a finanční výpomoci od jiných subjektů

Obrázek 2 - Druhovému rozdělení příjmů

Zdroj: [1]

1.6 Výdaje územních rozpočtů obcí

Mezi hlavní výdaje obce patří výdaje na školství, sociální péči, zdravotnické služby, kulturu a rekreaci, veřejnou bezpečnost, sanitární služby, pouliční osvětlení, vodovody a kanalizaci, územní plánování, místní komunikaci a městskou dopravu a obecní byty.

Samostatnost obcí při rozhodování o výdajích však ovlivňují některé faktory, jako jsou národní smlouvy, zákonná povinnost poskytovat řadu statků a služeb, demografické faktory a celková ekonomická situace [1].

Tabulka 3 - Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí

Skupina výdajů	Výdajové oblasti
Zemědělství a lesní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> - obhospodařování půdního fondu - obhospodařování obecních lesů
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> - provoz veřejné silniční dopravy - údržba silnic, chodníků, veřejných prostranství - zajišťování pitné vody - odvod a čištění odpadních vod - podpora rozvoje podnikání - sběr surovin
Služby pro obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> - základní a mateřské školy - kultura - podpora tělovýchovy a zájmových organizací - zdravotnictví - komunální služby - bydlení - životní prostředí
Sociální věci a politika zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> - dávky sociálního zabezpečení - zřizování sociálních zařízení
Bezpečnost státu a právní ochrana	<ul style="list-style-type: none"> - civilní obrana - obecní policie - požární ochrana
Všeobecná veřejná správa a služby	<ul style="list-style-type: none"> - zastupitelské orgány - činnost obecního úřadu - finanční operace

Zdroj: [1]

2 Charakteristika Evropské unie

Evropská unie je společenství demokratických států, které se rozhodly vzájemně spolupracovat a postupně se integrovat v nadnárodní strukturu, která je výhodná pro všechny zúčastněné země. Cílem integračních procesů je především zajistit mír a bezpečnost na „starém“ kontinentu. Důležitým aspektem evropské integrace je i rozměr ekonomický. Propojování národních ekonomik má přispět k řešení ekonomických problémů a přinést prosperitu. Další důležité cíle jsou zajištění svobody, právního státu a úcty k lidským právům [4].

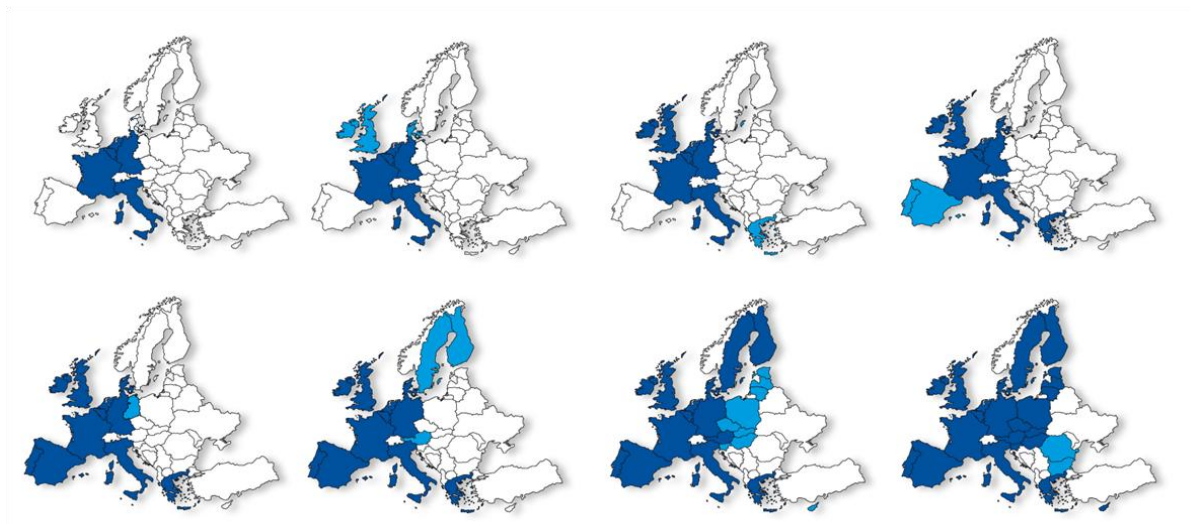
Od 1. 1. 2007 tvoří Evropskou unii 27 evropských států s 497 miliony obyvateli a rozlohou 4 234 tisíc km². Celkem má 23 úředních jazyků. EU je postavena na třech základních pilířích. Prvním pilířem je Evropské společenství, v jehož rámci fungují společné politiky, orgány nadstátního charakteru a platí v nich tzv. komunitární právo nadřazené právu národnímu. Základem je jednotný trh bez vnitřních hranic. Druhým pilířem je společná zahraniční a bezpečnostní politika a třetí pilíř tvoří policejní a soudní spolupráce v trestních věcech. Minimálně třikrát za rok se koná Summit Evropské rady. Ten určuje celkové směřování politiky EU.

V rámci Evropské unie vznikl jednotný trh s volným pohybem zboží, služeb osob a kapitálu. Svoboda pohybu spočívá v tom, že byly zrušeny policejní a celní kontroly na většině hranic mezi členskými státy EU, kontroly jsou posíleny na vnějších hranicích EU. Došlo k lepší spolupráci policejních složek jednotlivých států, lze volně nakupovat a dovážet zboží pro osobní potřebu ze všech členských zemí. Další výhodou je lepší možnost vzdělávání se na různých úrovních v zahraničí, například vysokoškolské vzdělávání v rámci programu Erasmus. Evropská unie také bojuje proti znečištění životního prostředí, za mír, svobodu, bezpečnost a spravedlnost a proti terorismu [5].

2.1 Historie Evropské unie

Po druhé světové válce v roce 1951 založily Belgie, Německo, Francie, Itálie, Nizozemsko a Lucembursko v Paříži Evropské společenství uhlí a oceli, jehož cílem bylo zajistit trvalý mír. 1. ledna 1973 se součástí společenství stávají Dánsko, Irsko a Spojené království. 1. ledna 1981 se desátou zemí Evropského společenství stává Řecko. Splněním kritérií přistupují 1. ledna 1986 další dva státy, Španělsko a Portugalsko. 7. února 1992 byla v Maastrichtu podepsána Smlouva o Evropské unii, čímž oficiálně vzniká název „Evropská unie“. Tato smlouva je největším mezníkem v dějinách EU. Stanoví jasná pravidla pro budoucí jednotnou měnu i pro zahraniční a bezpečnostní politiku a užší spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí. V platnost vstoupila dnem 1. listopadu 1993. Dne 1. ledna 1995 do EU vstupuje Rakousko, Finsko a Švédsko a EU pokrývá téměř celou západní Evropu. K dalšímu rozšíření Evropské unie došlo dne 1. května 2004, kdy vstoupilo dalších

deset států včetně České republiky a Slovenska. Dalšími novými členy se staly Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Kypr a Malta. 1. ledna 2007 přistoupili další dvě země, Bulharsko a Rumunsko. Počet členských zemí se tedy zvyšuje na 27.

Obrázek 3 - Osm rozšíření Evropské unie

Zdroj: [5]

2.2 Symboly Evropské unie

Mezi symboly EU patří vlajka, hymna, Den Evropy, motto Evropské unie a jednotná měna. Vlajka není pouze symbolem Evropské unie, ale i evropské jednoty a identity. Kruh zlatých hvězd představuje solidaritu a soulad mezi evropskými národy. Tvoří ji dvanáct žlutých pěticípých hvězd v kruhu na modrém podkladě. Číslo dvanáct není odvozeno od počtu členských států, ale proto, že toto číslo je tradičním symbolem dokonalosti, úplnosti a jednoty. Hymna se jmenuje „Óda na radost“ a pochází z Deváté symfonie, kterou složil Ludvík Van Beethoven. Den Evropy připadá na 9. května a představuje příležitost pro aktivity a oslavy, které Evropu přibližují k jejím občanům a sbližují národy Unie. Motto Evropské unie zní: „Jednotná v rozmanitosti“. Znamená to, že prostřednictvím EU se Evropané sjednotili ve společném úsilí o mír a blahobyt, a že množství různých kultur, tradic a jazyků je pro evropský kontinent výraznou výhodou [8].

Obrázek 4 - Vlajka Evropské unie

Zdroj: [6]

2.3 Společná měna Euro

Euro je měna eurozóny a po americkém dolaru druhý nejdůležitější reprezentant ve světovém měnovém systému. Jako kreditní peníze platí od roku 1999 a 1. ledna 2002 bylo zavedeno jako hotové peníze, čímž nahradilo dříve používané měny v některých evropských státech. V současnosti je oficiálním platidlem v šestnácti zemích v rámci EU a v šesti dalších zemích mimo unii [7].

■ Země EU, které Eurem platí ■ Země EU, které Eurem neplatí

Obrázek 5 - Země eurozóny

Zdroj: [5]

Bankovky jsou pro všechny země stejné. Na jednotlivých bankovkách je postupně zobrazen vývoj architektonických slohů od antiky až do současnosti. Zobrazená okna a brány na přední straně bankovek symbolizují evropského ducha otevřenosti a spolupráce. Na zadní straně na každé bankovce je zobrazen most, který symbolizuje jednak spolupráci evropských národů, jednak spolupráci Evropy a ostatního světa. Dynamiku a harmonii na každé bankovce představuje symbol Evropské unie – dvanáct žlutých hvězd v kruhu. Na lícové straně bankovek je rovněž vlajka Evropské unie a zkratka Evropské centrální banky. Hodnoty jednotlivých bankovek jsou uvedeny v arabských číslicích a název měny euro je v latinské a řecké abecedě [8].

Přední strana	Zadní strana	Vlastnosti
		Rozměry: 120 x 62 mm Barva: šivá Architektonický styl: klasika
		Rozměry: 127 x 67 mm Barva: červená Architektonický styl: románský sloh
		Rozměry: 133 x 72 mm Barva: modrá Architektonický styl: gotika
		Rozměry: 140 x 77 mm Barva: oranžová Architektonický styl: renesance
		Rozměry: 147 x 82 mm Barva: zelená Architektonický styl: baroko a rokoko
		Rozměry: 153 x 82 mm Barva: žlutohnědá Architektonický styl: věk železa a skla
		Rozměry: 160 x 82 mm Barva: fialová Architektonický styl: moderní architektura 20. století

Obrázek 6 - Euro bankovky

Zdroj: [9]

Mince mají pro všechny země stejný rozměr, hmotnost, sílu, tvar, provedení hrany, a jsou zhotoveny ze stejného materiálu. Hlavním motivem lící strany mincí jsou velké arabské číslice vyjadřující hodnotu mincí spolu s označením euro i v latinské abecedě. Doplnujícím motivem je stylizovaná mapa Evropy ve třech variantách a dvanáct hvězdiček. Mají stejnou stranu s uvedením hodnoty. Druhá strana je v jednotlivých zemích různá, je to tzv. národní

strana. Na zadní straně mincí jsou zobrazeny národní motivy z jednotlivých zemí. Tyto motivy obepíná po obvodu dvanáct hvězd Evropské unie. To však nemá vliv na použití mincí v jiných zemích eurozóny [10].

Přední strana mincí

Obrázek 7 -

Zdroj: [11]

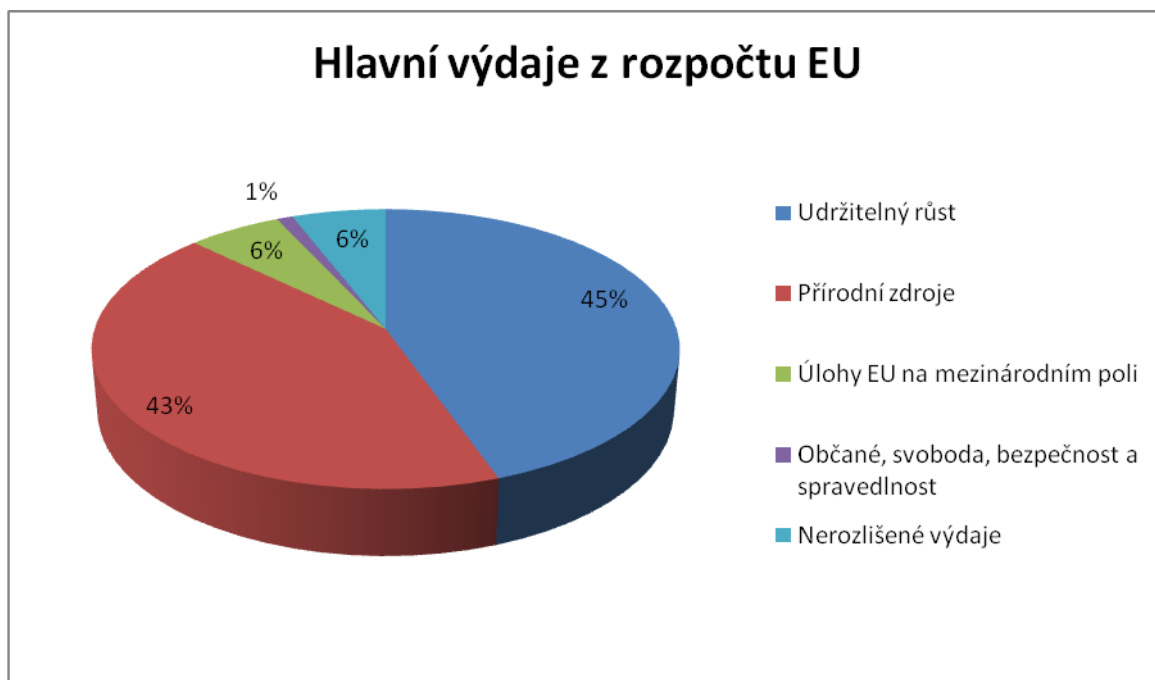

Obrázek 8 - Zadní strana mincí jednotlivých států

Zdroj: [12]

2.4 Rozpočet EU

Evropská unie sice nemá příjmy z výběru daní, přesto musí stanovovat rozpočty. Rozhodnutí o použití finančních prostředků vychází z toho, zda budou lépe vynaloženy na úrovni Evropské unie nebo národních vlád. Základním záměrem je čelit výzvám, které stává moderní svět před naší společností, v zájmu lepšího života pro občany EU. Peníze se proto využívají především na snižování nerovnosti příjmů a sociální nerovnosti v rámci celé EU, na podporu mobility, svobody, bezpečnosti a spravedlnosti a na posilování kulturní rozmanitosti EU. Protože z hospodářské a politické váhy EU ve světě vyplývá určitá globální odpovědnost, jsou významné částky vydávány rovněž za hranicemi EU. Mezi největší výdaje patří výdaje na udržitelný růst, tedy na nová pracovní místa, soudržnost a výzkum, a na přírodní zdroje, tedy zemědělství a životní prostředí [13]. Shrnutí výdajů a procentuální rozdělení ukazuje následující graf.

Obrázek 9 - Hlavní výdaje z rozpočtu EU

Zdroj: [5]

2.5 Orgány EU

Evropský parlament je volen občany Evropské unie, aby zastupoval jejich zájmy. Volby se konají každých pět let a právo volit a kandidovat má každý občan EU bez ohledu na to, v které části EU žije. Parlamentní volby se konají každých pět let a každý občan EU, který byl

zapsán do seznamu voličů, je oprávněn v nich volit. Parlament tedy vyjadřuje demokratickou vůli občanů Unie a zastupuje jejich zájmy při jednání s ostatními orgány EU. Předsedou evropského parlamentu je v současné době Jerzy Buzek.

Rada Evropské unie je hlavní rozhodovací institucí Evropské unie. Zastupuje členské státy a jejich schůzek se účastní jeden ministr z každé vnitrostátní vlády EU. Kterí ministři se účastní dané schůzky, záleží na předmětu jednání. Každý ministr v Radě je zmocněn k závaznému jednání jménem své vlády. Každý ministr navíc nese zodpovědnost vůči svému vnitrostátnímu parlamentu a vůči občanům, které parlament zastupuje. Tímto je zajištěna demokratická legitimita rozhodnutí Rady.

Evropská komise je nezávislá na vnitrostátních vládách. Jejím úkolem je zastupovat a bránit zájmy EU jako celku. Sestavuje návrhy nových evropských právních předpisů, které předkládá Evropskému parlamentu a Radě. Je také výkonnou složkou EU, tzn., že odpovídá za provádění rozhodnutí Parlamentu a Rady. Mezi každodenní činnosti patří provádění politik EU, řízení jejích programů a vydávání jejích finančních prostředků.

Soudní dvůr má sídlo v Lucemburku. Jeho úkolem je zajišťovat, aby právní předpisy EU byly vykládány a uplatňovány ve všech zemích EU stejně, tzn., aby bylo právo stejné pro každého. Například zajišťuje, že vnitrostátní soudy nevydají v téže věci různá soudní rozhodnutí. Soudní dvůr také zajišťuje, aby členské státy a orgány EU jednaly v souladu s požadavky evropského práva. Má pravomoc řešit právní spory mezi členskými státy EU, orgány EU, podniky i fyzickými osobami. Soudní dvůr se skládá z jednoho soudce z každého členského státu. Předsedou soudního dvora je v současné době Vassilios Skouris.

Evropský účetní dvůr má sídlo v Lucemburku. Jeho úkolem je kontrolovat, zda finanční prostředky EU pocházející od daňových poplatníků jsou řádně vybírány a zda jsou vynakládány v souladu s právními předpisy, hospodárně a pro plánovací účel. Jeho cílem je zajistit, aby daňoví poplatníci získali za své peníze nejvyšší hodnotu. Má právo prověřovat jakoukoli osobu nebo organizaci, která nakládá s finančními prostředky EU. Každá země EU má v účetním dvoře jednoho člena, kterého jmenuje Rada Evropské unie a jeho funkční období je šest let. Prezidentem Evropského účetního dvora je Vítor Manuel da Silva Caldeira.

Evropská centrální banka má sídlo ve Frankfurtu. Jejím úkolem je řídit euro a zabezpečovat stabilitu cen. Rovněž odpovídá za definování a provádění hospodářské a měnové politiky EU. Evropská centrální banka pracuje naprosto nezávisle. Prezidentem je v současné době Jean-Claude Trichet.

Evropský hospodářský a sociální výbor je poradním orgánem, který zastupuje zaměstnavatele, odborové svazy, zemědělce, spotřebitele a další zájmové skupiny, které společně tvoří organizovanou občanskou společnost. Překládá jejich stanoviska a chrání jejich zájmy v politických rozhovorech s Komisí, Radou a Evropským parlamentem. Výbor je nedílnou součástí rozhodovacího procesu EU. Předsedou je v současné době Mario Sepi.

Výbor regionů je poradním orgánem složeným ze zástupců evropských regionálních a místních úřadů. Výbor regionů je třeba konzultovat před rozhodnutím EU v otázkách místní a

regionální správy, jako je regionální politika, životní prostředí, vzdělávání a doprava. Předsedou je v současné době Luc Van den Brande [14].

Obrázek 10 - Orgány EU
Zdroj: [5]

Obrázek 11 - Jak vznikají právní předpisy EU
Zdroj: [5]

3 Strukturální politika a strukturální fondy Evropské unie

Přestože je Evropská unie jednou z nejbohatších částí světa, existují mezi jejími regiony výrazné rozdíly, co se týká příjmů a příležitostí. Strukturální, resp. regionální politika se zaměřuje na podporu celkového harmonického rozvoje regionů v Evropské unii. Tato politika výrazně přispívá k rychlejší realizaci integračního procesu. Jejím účelem je snižování rozdílů v ekonomické úrovni členských států a regionů. Podporuje vyvážený a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, rovnost mezi muži a ženami a vysokou úroveň ochrany životního prostředí. Patří k nejvýznamnějším evropským agendám a Evropská unie na ni vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu. Mezi hlavní cíle patří rozvoj zaostalých regionů, hospodářská konverze regionů postižených úpadkem průmyslu, boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti a snaha usnadnit integraci mladých lidí a nezaměstnaných do pracovního procesu, usnadnění adaptace pracovní síly na průmyslové a technologické změny, modernizace zemědělství a rybnářství, usnadnění rozvoje a strukturálního přizpůsobení zemědělských oblastí a rozvoj řídké osídlených oblastí [15].

3.1 Územní cíle regionální politiky

Prvním územním cílem je **cíl konvergence**. Účelem je pomoc nejméně rozvinutým zemím a regionům, aby rychleji dosáhly průměru EU pomocí zlepšených podmínek pro růst a zaměstnanost. Dosáhnout by se ho mělo pomocí investic do lidského kapitálu, inovací, znalostí společnosti a schopností přizpůsobit se změnám. Jedná se tedy o cíl zaměřený na podporu růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech.

Dalším cílem je **regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**. Jejím účelem je zvýšení konkurenceschopnosti, úrovně zaměstnanosti v regionech, které nepatří k nejméně rozvinutým. Ke splnění tohoto cíle vede předvídání hospodářských a sociálních změn, podpora inovací, podnikavosti, ochrany životního prostředí, a dostupnost, přizpůsobivost a rozvoj trhu práce usnadňujícího sociální začleňování.

Účelem dalšího cíle, kterým je **Evropská územní spolupráce**, je zvýšení příhraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Snahou je podpořit společná řešení problémů v oblasti rozvoje měst, venkova a pobřeží, podpory hospodářských vztahů a spolupráci mezi malými a středními podniky [15].

3.2 Principy strukturální politiky

Princip aditionality – účelem poskytování finančních prostředků ze strukturálních fondů není nahrazování prostředků národních rozpočtů členských zemí, ale jejich doplňování.

Mezi členským státem a EU je pro dané období uzavřena dohoda určující míru národního spolufinancování, kterou musí členský stát dodržet.

Princip programování spočívá v realizaci víceletých a všeoborových programů, pro které jsou zpracovány programové dokumenty, které vláda členské země předkládá Evropské komisi. Po schválení Evropskou komisí jsou na tyto programy alokovány finanční prostředky. Programy se realizují prostřednictvím konkrétních projektů.

Princip koncentrace – účelem je využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů výlučně na realizaci předem stanovených cílů. Prostředky by měly být investovány co nejúčelněji na spíše větší projekty, u kterých je předpokládán maximální nebo alespoň větší užitek. Naopak by nemělo docházet k realizaci velkého počtu akcí s menším významem.

Princip partnerství má dvě úrovně – vertikální a horizontální. Vertikální partnerství zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a členským státem určenými orgány na úrovni národní, regionální a místní, a to pro všechny fáze implementace, tedy od přípravy až po realizaci. Horizontální úroveň se týká spolupráce mezi partnery v rámci členského státu nebo regionu. Uplatňování principu partnerství by tak mělo přispět k tomu, aby při respektování strategických cílů byly zachovávány reálné potřeby cílových skupin.

Princip subsidiarity – všechny pravomoci k plnění cílů jsou delegovány na co nejnižší možnou úroveň rozhodování. Na základě tohoto přístupu je umožněno příslušným národním orgánům samostatně realizovat proces výběru projektů a následně i kontrolovat jejich realizaci.

Princip solidarity je jedním ze základů strukturální politiky. Vyspělejší státy přispívají svými příspěvky do společného rozpočtu a pomáhají tak k rozvoji méně vyspělým zemím.

Princip monitorování a evaluace – cílem monitorování je zjišťování pokroku v realizaci projektů, a probíhá během celého trvání programu sledováním dodržování předepsaných pravidel a postupů. Evaluace hodnotí projekt z hlediska věcnosti a ekonomické efektivity. Nejprve dochází k předběžnému hodnocení, tedy zhodnocení potenciálu. Asi v polovině programovacího období zjišťuje a analyzuje dosavadní pokrok v naplňování cílů a zaměřuje se zejména na využití finančních prostředků a systém implementace. Po skončení projektu zkoumá dosažené výsledky, analyzuje využití zdrojů, účinnost a efektivnost, a vyvozuje závěry [15].

3.3 Strukturální fondy Evropské unie

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti a jsou jádrem evropské strukturální politiky. Jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Jsou určeny především pro chudší nebo jinak znevýhodněné

regiony. Do strukturálních fondů přispívají všechny členské státy EU. Strukturální fondy poskytují nevratnou pomoc k částečnému financování rozvojových opatření společně s členskými státy. Ze strukturálních fondů se financují víceleté programy, které vytvářejí rozvojové strategie vypracované v rámci partnerství mezi regiony, členskými státy a Evropskou komisí. Takto financované programy působí na hospodářské a sociální struktury s cíly rozvíjet infrastrukturu, rozšiřovat telekomunikační služby, pomáhat firmám a zajišťovat školení pracovníků a šířit know-how a nástroje informační společnosti. S novým programovacím obdobím, které odstartovalo 1. ledna 2007, došlo ke změně počtu strukturálních fondů. Z původních čtyř fondů, které spadaly do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, zůstaly pouze dva – Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond.[16].

Evropský fond pro regionální rozvoj je objemem peněz největším strukturálním fondem EU. Prostředky jsou určeny na investice do výroby vedoucí ke tvorbě nových pracovních míst a na investice do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury. Podporuje rozvoj místního potenciálu, tedy rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech a místní rozvoj, výzkum a vývoj, a investice zaměřené na životní prostředí. Příkladem projektů jsou výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačních potenciálů podnikatelů a podpora začínajících podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, výstavba nebo oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy, modernizace systému krizového managementu a další.

Evropský sociální fond realizuje cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Hlavním posláním sociálního fondu je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Podporuje rozvojové projekty v oblastech zaměstnanosti a lidských zdrojů. Přispívá mj. na rekvalifikaci, sociální integraci, vzdělávání, programy pro osoby se zdravotním postižením, podporu začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů, zlepšování podmínek pro využívání informačních a komunikačních technologií pro žáky i učitele, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků a další. Svých cílů dosahuje posilováním sociálních programů členských států EU, podporou projektů napomáhajících rizikovým skupinám obyvatel, jako jsou mladí nezaměstnaní a zdravotně postižení, podporou rovných příležitostí na trhu práce a podporou zlepšování mobility pracovních sil v rámci EU [17].

4 Zkušenosti ČR s využitím programů fondů EU

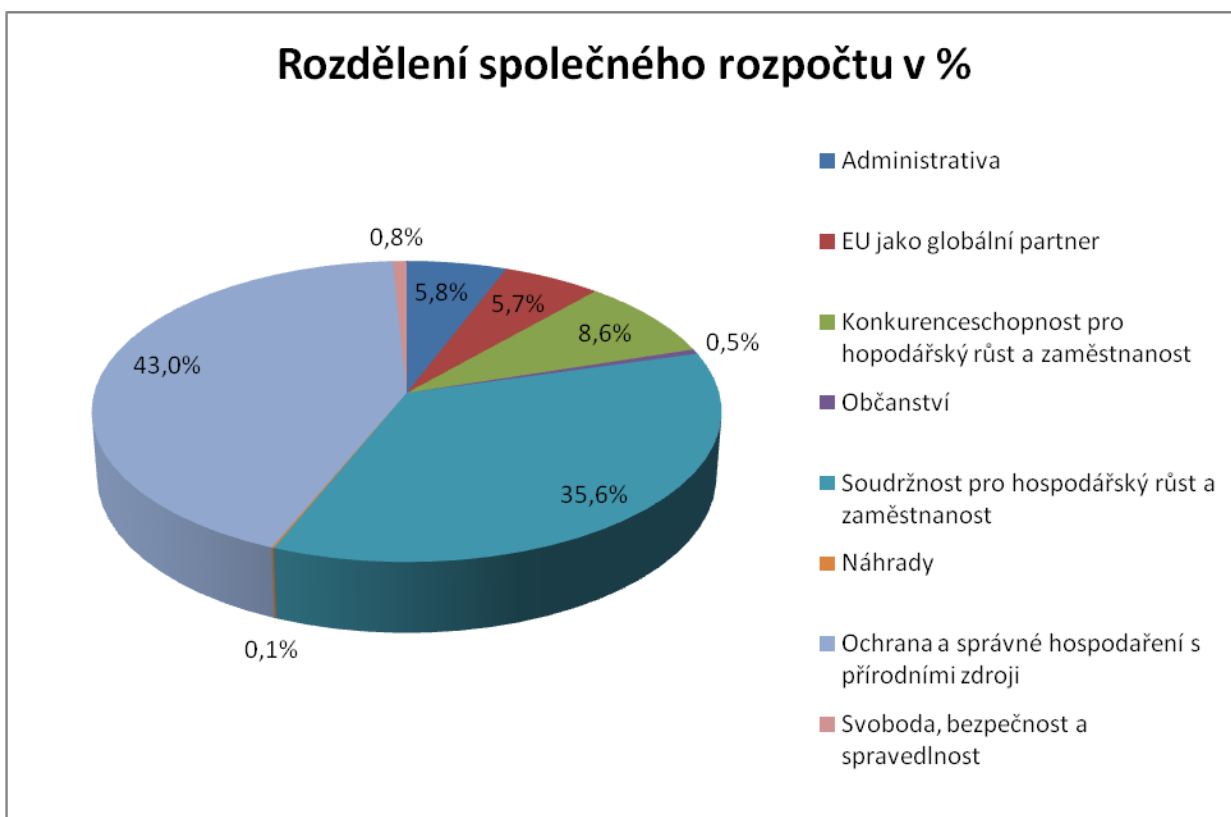
Dne 1. května 2004 vstoupila ČR do EU. V tu dobu běželo programové období 2000 – 2006. Pro toto programové období byly Evropskou komisí vytyčeny tři cíle. Prvním cílem byla **podpora rozvoje zaostávajících regionů**, ve kterém regiony s HDP pod hranicí 75 % průměru EU dostávali podporu udržitelného rozvoje zejména prostřednictvím investic do výroby. Tento cíl byl dosahován za podpory prostředků ze všech strukturálních fondů. Druhým cílem byla **podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací**. Podporu dostali oblasti, které dlouhodobě vykazovali vysokou míru nezaměstnanosti, kriminality, špatnou úroveň školství a životního prostředí. Tento cíl byl dosahován za podpory prostředků ze všech strukturálních fondů. Třetím cílem byla **podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání**. Prostředky na podporu plynuly pouze z Evropského sociálního fondu a používali se na snížení nezaměstnanosti prostřednictvím rekvalifikace, vzdělávání a školení. V ČR bylo zrealizováno 16 programů podpory fondů EU [18].

Česká republika měla v Rámci podpory Společenství připravené čtyři sektorové operační programy a jeden regionální operační program, který se nazýval Společný regionální operační program. Sektorové operační programy mají jsou OP se specifickým tematickým zaměřením, regionální OP pokrývají několik tematických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. Mezi sektorové operační programy pro toto programovací období se řadily OP Infrastruktura, která podporovala modernizaci a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu a snižovala negativní důsledky dopravy na životní prostředí. Dále podporovala ochranu životního prostředí a jeho složek, ochranu přírody a krajiny a odstraňování starých zátěží. Dále to byl OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, který podporoval rozvoj venkovských částí regionů, adaptaci českého zemědělství na evropský model, rozvoj multifunkčního zemědělství, zefektivnění multifunkční role lesů a rozvoj vodního hospodářství. Třetím sektorovým operačním programem byl OP Rozvoj lidských zdrojů, který podporoval vysokou a kvalitní úroveň zaměstnanosti založenou na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, včetně integrace ohrožených skupin sociální okluzí, rovné příležitosti pro muže a ženy, rozvoj celoživotního učení a adaptabilitu zaměstnanců a zaměstnavatelů na změny ekonomických a technologických podmínek. Posledním sektorovým operačním programem byl OP Průmysl a podnikání, který podporoval rozvoj podnikatelského prostředí, podnikání v průmyslu a v průmyslových službách, zvyšování konkurenceschopnosti české průmyslové produkce, výzkum a vývoj v průmyslu a rozvoj a zvýšení efektivity energetiky [19].

4.1 Programové období 2007 - 2013

Základní rozložení finančních prostředků, které EU ze svého rozpočtu přerozděluje, je dáno tzv. finančním rámcem, což je dokument, který stanoví, kolik peněz bude EU rozdělovat

a kam budou směřovat. Finanční rámec navrhuje Evropská komise a schvalují ho všechny členské státy na zasedání Evropské rady. Finanční rámec na současné programovací období schválili členské státy v prosinci 2006 [20].

Obrázek 12 - Základní rozdělení společného rozpočtu pro současné programové období

Zdroj: [20]

V období 2007 – 2013 bude v České republice využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prvním cílem je cíl Konvergence, který podporuje hospodářský a sociální rozvoj méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hlavního města Prahy. Je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálními operačními programy. Na cíl Konvergence připadá v ČR 25,89 miliard eur. Druhým cílem je Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Tento cíl podporuje regiony, které nečerpají z Konvergence. V České republice pod něj spadá hlavní město Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v ČR 0,42 miliardy eur. Třetím cílem je Evropská územní spolupráce. Tento cíl usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v ČR 0,39 miliard eur [21].

4.2 Předvstupní programy

Předvstupní programy v České republice byly zaměřeny na vytvoření podmínek pro co nejrychlejší a nejefektivnější čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU po jejím vstupu do EU se současným pozitivním dopadem na hospodářství země. Česká republika využívala tři předvstupní programy – PHARE, ISPA a SAPARD.

Program PHARE byl zaměřen především na projekty přípravy institucí veřejné správy na vstup do EU. Tento předvstupní program využívala Česká republika už od roku 1990. Část každoroční alokace byla v posledních letech realizace programu věnována přípravě na přijímání prostředků ze strukturálních fondů EU v jednotlivých regionech a související institucionální přípravě. Po vstupu České republiky do EU jej nahradil Společný regionální operační program. Program PHARE se skládal ze tří programových celků. Prvním z nich byl Národní program PHARE, který zahrnoval zejména projekty zaměřené na přípravu ČR na členství v EU. Národní programy dohadovaly vlády účastnických států PHARE a Evropská komise. Byly to především projekty pro českou státní správu. Další velmi důležitou součástí Národního programu byly investiční projekty v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, které sloužily k testování struktur pro následnou účast ve strukturálních fondech. Druhým programovým celkem byly Programy přeshraniční spolupráce, které byly přípravou na účast v iniciativě Společenství. Projekty v rámci těchto programů byly zpravidla investičního charakteru, realizovaly se v příhraničních regionech a měly povinný přeshraniční dosah. Cílem bylo pozvednout celkovou socio-ekonomickou úroveň příslušných regionů s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické, společenské a kulturní vztahy se sousedními regiony ze zemí EU. Důraz byl kladen zejména na rozvoj dopravní infrastruktury, energetiky, telekomunikací, obchodu, technologií, turistického ruchu a zlepšování životního prostředí. Třetím programovým celkem byly Mnohonárodní programy PHARE, které sloužily především k dostatečné podpoře spolupráce a přípravy kandidátských zemí na vstup do EU a při jejich implementaci tyto země spolu navzájem spolupracovaly. Prostřednictvím programu PHARE Česká republika v průběhu 90. let získávala prostředky o objemu 60 – 70 mil. EUR ročně. Od roku 2000 se roční průměr přidělené pomoci navýšil na 100 mil. EUR. Pro rok 2002 bylo pro Českou republiku alokováno 103,8 mil. EUR, pro rok 2003 Česká republika získala 114,18 mil. EUR. Poslední čerpání z programu PHARE bylo v České republice ještě koncem roku 2006. Za dobu trvání programu PHARE získala Česká republika přístup k 1,034 mld. EUR.

Program ISPA byl zaměřen na financování velkých projektů v oblasti životního prostředí. Jeho cílem bylo vedle pomoci s nápravou naléhavých problémů v těchto oblastech i seznámení s principy financování, které EU používala v rámci Fondu soudržnosti, určeného na podporu velkých environmentálních a dopravních projektů v ekonomicky slabších členských státech EU. V České republice byl využíván od roku 2000. Po vstupu České republiky do EU jej nahradil operační program Infrastruktura. V rámci programu ISPA bylo do konce srpna 2003 alokováno 244,297 mil. EUR, z toho na investice 242,404 mil. EUR.

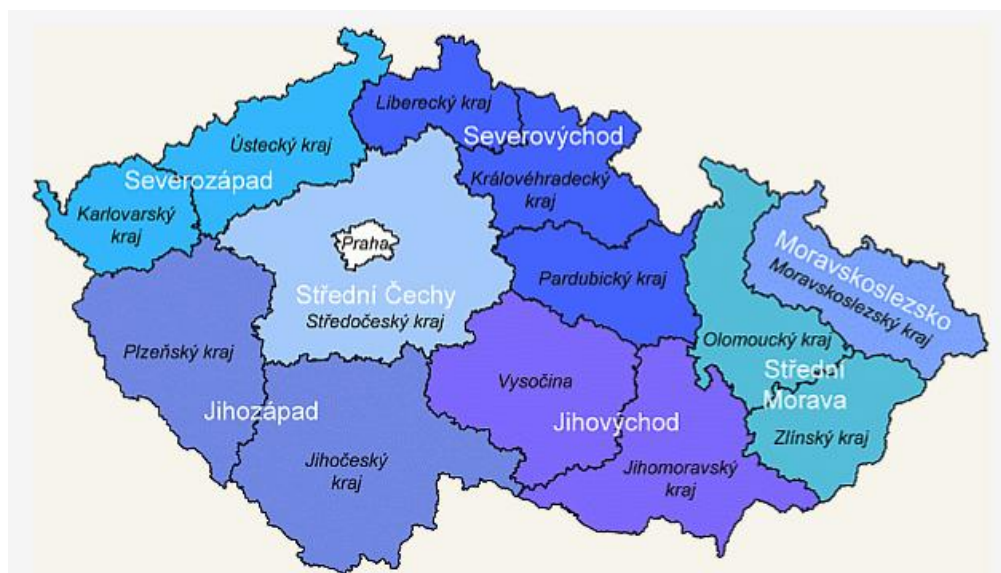
Program SAPARD byl speciálním programem pro zemědělství a rozvoj venkova. Tento předvstupní program využívala Česká republika od roku 2000. Po vstupu do EU jej nahradil operační program Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství. V programu SAPARD na Českou republiku každoročně připadalo cca 22,063 mil. EUR až do doby vstupu do EU. Česká republika tak disponovala prostředky SAPARD v celkové výši 66,1 mil. EUR. Po vstupu ČR do Evropské unie byly tyto programy realizovány ještě po dobu okolo dvou let [22].

Nejvýznamnějším předvstupním programem pro Českou republiku byl jednoznačně program PHARE. Tento program zasáhl prakticky do všech oblastí, které jsou podstatné pro transformaci země na moderní demokratický stát s tržní ekonomikou, a které jsou rovněž významné pro přípravu země na začlenění do evropských struktur. Mezi hlavní akcentované oblasti patřily rozvoj demokratického systému, občanské společnosti a právního řádu, reforma státní správy, rozvoj soukromého sektoru, infrastruktury, lidských zdrojů, venkova a zemědělství, ochrana životního prostředí a podpora zaměstnanosti a regionálního rozvoje [23].

5 Využívání strukturálních fondů Evropské unie v České republice

Členské země EU mohou využívat zdroje evropských fondů na základě vypracovaných a schválených operačních programů, které se vždy připravují pro každé programovací období. Operační program je základní dokument finanční a technické podpory pro konkrétní tematickou oblast nebo konkrétní region soudržnosti. Zpracovávají ho členské země EU. V operačním programu jsou podrobně popsány cíle a priority, kterých chce členská země v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovacím období. Také v něm najdeme popis typových aktivit, na které je možné čerpat prostředky ze strukturálních fondů a výčet žadatelů, kteří mohou o finanční prostředky požádat. Odpovědnost za řízení a správné využívání finančních prostředků z fondů EU náleží vládě členského státu. Ta zřizuje další instituce a orgány, které se zabývají jednotlivými činnostmi nezbytnými k tomu, aby se peníze z fondů dostaly k samotným realizátorům projektů [24].

Dne 1. ledna 2007 vstoupila Česká republika do nového programovacího období 2007 - 2013, které je pro naši zemi historicky nejvýznamnějším obdobím pro čerpání finančních prostředků z rozvojových programů EU. Evropská unie financuje však maximální 85 % výdajů, proto musí český stát projekty spolufinancovat. Přípravu ČR na využívání fondů EU koordinuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Pro využití zdrojů fondů EU bylo v ČR určeno celkem 24 operačních programů [25].

Obrázek 13 - Osm regionů soudržnosti (NUTS II)

Zdroj: [17]

Tabulka 4 - Operační programy na období 2007 - 2013

Operační programy na období 2007 – 2013		Přidělená finanční částka
Tematické OP	OP Podnikání a inovace	21 271,1 mil. EUR (79,5 %)
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační systém	
	OP Technická pomoc	
Regionální OP	ROP NUTS II Jihovýchod	4 659 mil. EUR (17,6 %)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
	ROP NUTS II Střední Morava	
OP – Praha	OP Praha Konkurenceschopnost	372,4 mil. EUR (1,4 %)
	OP Praha Adaptibilita	
Evropská územní spolupráce	OP Mezuregionální spolupráce	389 mil. EUR (1,5 %)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	
	INTERACT II	
	ESPON 2013	

Zdroj: [24]

5.1 Jak získat dotaci

Jako první krok při přípravě projektu musí zájemce o dotaci upřesnit svůj projektový záměr. Tedy jasně určit to, co chce projektem řešit, včetně aktivit, které jej naplní. Zvolené řešení by mělo být optimální z hlediska ekonomického, technického i provozního, a je nutné, aby bylo dlouhodobě udržitelné [24].

Po jasném určení projektového záměru následuje výběr vhodného dotačního nástroje. Při jeho výběru je důležité zjištění několika základních informací. Zda podporuje daný dotační program činnost, kterou chce financovat, jestli je oprávněným žadatelem, jestli může projekt realizovat v jeho určeném místě, zda se vejde rozpočet projektu do stanoveného omezení pro maximální nebo minimální výši podpory, kde žádost o dotaci podat a jestli má projekt připraven tak, aby jej stihnul zpracovat a odevzdat v určeném termínu. Po vytvoření vhodného dotačního programu se může stát, že se bude muset vrátit k původně vymyšlenému

projektovému záměru a patřičně jej upravit tak, aby lépe splňoval kritéria programu. Také se nesmí zapomenout na to, že u většiny dotačních nástrojů je nutné zaplatit náklady projektu nejprve ze svých nebo jiných zdrojů, protože dotace je vyplácena zpětně.

Před samotným zpracováním žádosti je důležité seznámení se všemi požadavky, které musí splnit při jejím vyplňování až po vlastní předání či odeslání odpovědné instituci. Jedná se zejména o formu a způsob předložení žádosti, které podkladové materiály jsou pro její zpracování důležité a přidat povinné přílohy, které mají být k žádosti doloženy. Veškeré doklady a přílohy by měly být zpracovány v souladu s doporučenou metodikou. Příprava kvalitní žádosti je komplexní proces. Proto je nejen nutné vyhradit si dostatek času, ale nezapomenout také na to, aby jednotlivé přílohy byly přehledně zpracované s logickou strukturou a atraktivní grafickou podobou.

Kompletní žádost musí odevzdat na příslušném místě do výzvou stanoveného termínu. V průběhu hodnocení projektu jsou nejprve zkontrolovány veškeré formální náležitosti žádosti a vyhodnocení, zda je projekt pro daný program přijatelný. V této fázi může být žadatel vyzván k případnému doplnění chybějících příloh, eventuálně opravě chybných údajů. V další fázi jsou všechny doporučené žádosti hodnoceny na základě předem stanovených hodnotících a bodovacích kritérií. Projekty podané v rámci dané výzvy tak mezi sebou soutěží o finanční prostředky, které se v této výzvě rozdělují. Ty nejlepší projekty jsou poté doporučeny ke schválení. O výsledku hodnotícího procesu je každý žadatel informován. V případě úspěchu dochází k podpisu smlouvy o financování se žadatelem, která stanovuje výši dotace a povinnosti, které z jejího přidělení pro žadatele vyplývají. V této chvíli se ze žadatele stává příjemce podpory.

Příjemce podpory provede samotnou realizaci svého záměru tak, jak byl popsán v žádosti. Během realizace musí přitom dodržovat pravidla stanovená pro projekty financované ze strukturálních fondů EU. Především se jedná o dodržování předpisů pro výběr dodavatelů, dále pravidel pro povinnou publicitu, zásad pro vedení a uchování dokladů vztahujících se k projektu a monitoring projektu. Nesmí se zapomínat na to, že realizace záměru musí vést ke splnění předem vytyčených cílů projektu.

V průběhu realizace projektu i po jeho dokončení musí příjemce podpory dodržovat několik povinností týkajících se řízení projektu. V realizační fázi projektu se jedná zejména o pravidelné předkládání průběžných monitorovacích zpráv o realizaci projektu. Po ukončení projektu nebo jeho dílčí etapy zpracuje příjemce podpory závěrečnou zprávu a žádost o platbu, ve které zhodnotí dosažené výsledky. Po ukončení projektu, tedy v jeho provozní fázi, administrativní povinnosti pokračují, a to v závislosti na konkrétním programu. Trvají buď tři nebo pět let. Jejich cílem je monitorování využití a udržitelnosti výstupů projektu. Proto probíhají kontroly i ze strany příslušných institucí. V případě nesplnění některého z ukazatelů pak může příjemce podpory být v krajním případě požádán o vrácení dotace nebo její části [24].

5.2 Desatero úspěšného projektu

V každém programovacím období přichází mnoho žádostí o dotaci z Evropské unie. Čím kvalitnější projekt žadatel poskytne, tím má větší šanci úspěšnosti projektu. Jak při žádosti postupovat ilustruje následující desatero úspěšného projektu.

1. Kdo může žádat – návrhy projektů mohou předkládat jak fyzické, tak právnické osoby, které mají sídlo v České republice a mají přímou odpovědnost za přípravu a řízení projektu, tzn., že nepůsobí jako prostředník.
2. Mít jasnou představu o tom, co chce realizovat – důležité je vědět, jaký projekt chce žadatel zrealizovat a mít důkladně promyšlený projektový záměr.
3. Jakých cílů chce dosáhnout – mít jasnou představu o cílech projektu, kterých chce žadatel dosáhnout. Je nutné si tyto cíle vytyčit a vědět, jakou cestou jich lze dosáhnout.
4. Prostudovat si Programový dodatek – Programový dodatek každého programu podrobně charakterizuje jednotlivé cílové skupiny a oblasti.
5. Nevymýšlet nemožné, pohybovat se v mantinelech realizovatelnosti - po seznámení s nároky a požadavky příslušného programu kladenými na žadatele zvážit své časové a odborné možnosti.
6. Být v souladu s právem ČR a EU – programy fondů EU v ČR se řídí legislativou EU, ale samozřejmě i ČR. Je důležité tuto legislativu brát ve svých projektech v úvahu.
7. Nebát se získat informace – ptát se, konzultovat a pravidelně sledovat internetové stránky příslušného ministerstva.
8. Dodržet podmínky výzvy – ve výzvě budou přesně definovány podmínky podávání přihlášek. Je důležité dodržet všechny uvedené náležitosti.
9. Nepodceňovat povinné přílohy a jejich formát – dodržovat formální úpravy přihlášky a nezapomenout na všechny povinné přílohy k přihlášce.
10. Dávat pozor na dodržování termínů – dodržovat dané termíny, protože jejich nedodržením se žadatel vystavuje neúspěchu projektu [26].

5.3 Rizika projektového cyklu

Rizika mohou nastat ve všech fázích projektu, tedy v přípravě, realizaci i následném monitorování a hodnocení projektu neboli provozní fázi.

Přípravná fáze rozhoduje především o tom, jestli se projekt bude realizovat či nikoli. Příprava projektu je citlivý proces, který klade vysoké nároky na přesnost, spolehlivost,

komunikační schopnosti aktérů a odbornou zdatnost. Mezi skutečnosti, které dokážou nejvíce ohrozit úspěšnou přípravu, patří především podcenění časové náročnosti přípravy, špatné nebo nedostatečné informace o dotačním programu, výběr nekvalitního zpracovatele, podcenění odpůrců projektu a snaha vyhovět hodnotícím kritériím i za cenu přijetí nereálních závazků. Riziko nastává i tehdy, pokud jsou přípravné práce prováděny pouze jedním člověkem.

Další rizika nastávají ve fázi realizace projektu. Zatímco ve fázi příprav projektu měla rizika především subjektivní charakter, v této fázi projektu přicházejí i situace, které ovlivňují úspěšné ukončení projektu a realizátor je často nedokáže ovlivnit. Jsou to především rizika spojená s výběrem nespolehlivých partnerů, špatně provedeným výběrovým řízením dodavatele, nereálně stanoveným rozpočtem, nedodržením smlouvy, častými personálními změnami v realizačním týmu a nečekanými událostmi - situacemi, kterým je obtížné předcházet. Může se jednat o nejrůznější živelné katastrofy či kriminální činy. Jelikož tyto události mohou ohrozit projekt, je dobrá důsledná prevence, například projekt pojistit.

Provozní fázi lze charakterizovat jako období, které nastává po proplacení poslední splátky dotace. Realizace projektu je tak oficiálně skončena, ale ze strany žadatele dosud nekončí. Proto i v této fázi vznikají rizika. Jedná se o nadhodnocené nebo chybně spočítané výsledky a dopady projektu, personální změny v týmu a problémy v jiných aktivitách konečného uživatele [26].

6 Projekt ROP NUTS II Severovýchod – Modernizace a rozšíření sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě

Regionální operační program NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod, který tvoří Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj. Zaměřuje se na zlepšení dostupnosti a propojení regionu, na modernizaci prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury a služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů, ke zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. Spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno cca 2,46 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Obsahuje pět prioritních os rozdělujících operační program na logické celky podle oblastí podpory. Jednou z těchto prioritních os je rozvoj městských a venkovských oblastí. Na tuto osu je z fondů EU vyčleněno 223,2 milionů Eur, což je 34 % z celého tohoto regionálního operačního programu. Rozvoj městských a venkovských oblastí se využívá například na regeneraci historických, kulturních a technických památek, revitalizaci náměstí, parků a dalších veřejných prostranství včetně veřejné zeleně, výstavbu a modernizaci infrastruktury pro sportovní a volnočasové aktivity, podporu technického vybavení základních a středních škol zařízením a pomůckami nutnými pro výuku, podporu investičních aktivit pro rozvoj infrastruktury v oblasti vzdělávání a sociální péče, či pořízení nových zdravotních přístrojů a vybavení [27].

6.1 Základní charakteristika obce Rabštejnská Lhota

Obec Rabštejnská Lhota se nachází asi 4 km jihozápadně od Chrudimi v nadmořské výšce asi 350 metrů nad mořem. Obec tvoří tři územní místní části – nejbližší k Chrudimi je Rabštejnská Lhota, asi 1 km jižněji Rabštejn a za necelý kilometr se nachází Smrkový Týnec. Celková rozloha obce je 710,4 ha. Více než polovinu celkové rozlohy obce tvoří lesy. Na území obce se nachází písník, ve kterém se těží písek, který se dále prodává. To mají na starosti 4 pracovníci, kteří navíc provádějí různé zemní práce a opravy, které obec zrovna potřebuje provést. Počet obyvatel je v současné době 694. Geograficky leží území obce na severním okraji Železných hor v místě, kde před mnoha miliony let bylo pobřeží Křídového moře. Tato přírodní památka se jmenuje „Na Skalách“ a je součástí CHKO Železné hory. Další zajímavostí je zřícenina hradu Rabštejnek. Na travnaté návsi v Rabštejnské Lhotě je umístěna lidová zvonička a v její blízkosti pomník obětem první světové války. Asi půl kilometru odsud se nachází i pomník druhé světové války. V obci je možnost koupání a k dispozici jsou i antukové tenisové kurty a nově vznikající sportovní areál [28].

6.2 Rozpočet obce

Rozpočet obce Rabštejnská Lhota je sestavován vždy jako vyrovnaný. Návrh rozpočtu schvaluje zastupitelstvo a potom je vyvěšen na vývěsní desce, takže se všichni občané mohou podívat na plánované hospodaření obce. Plán rozpočtu se vždy liší od skutečnosti, skutečné příjmy a výdaje jsou vyšší, ale obec stále dosahuje přebytku, který následovně převádí do hospodaření v dalším roce. V následující tabulce je přehled vývoje rozpočtu za roky 2005 – 2008. Rok 2009 není uveden, protože v něm není započítána dotace z EU, která byla proplácena dle realizace výstavby.

Tabulka 5 - Přebytky rozpočtu obce Rabštejnská Lhota

Rok	Přebytek
2005	1 561 946,00 Kč
2006	2 793 066,38 Kč
2007	245 768,00 Kč
2008	580 432,00 Kč

Zdroj: [3]

Jak vypadá rozpočet obce Rabštejnská Lhota, tedy jaké příjmy a výdaje obsahuje, ilustruje následující tabulka.

Tabulka 6 - Navrhované příjmy a výdaje pro rok 2010

Položky příjmů	Položky výdajů
<ul style="list-style-type: none">- daně, poplatky, dotace- prodej pozemků, ostatní prodej, nájmů- příjem za třídění odpadů- příjmy z úroků	<ul style="list-style-type: none">- pozemní komunikace a chodníky- dopravní obslužnost- provoz ZŠ + platba jiným ZŠ- kronika, knihovna,- kulturní akce- tělovýchova- volný čas dětí a mládeže- veřejné osvětlení- výstavba inženýrských sítí- komunální služby, územní rozvoj- odpady- péče o vzhled obce, ochrana přírody a krajiny- sociální péče- požární ochrana- zastupitelstvo- správa obce- bankovní služby- volby

Zdroj: [3]

6.3 Historie obce

Obec Rabštejnská Lhota tvořila spolu se Smrkovým Týncem a Rabštejnem jednu obec již od samého počátku obecního zřízení. V roce 1935 došlo ke vzniku samostatné obce Smrkový Týnec, ke které se o čtyři roky později připojil i Rabštejn. V roce 1960 však došlo k opětovnému sloučení v jednu obec Rabštejnská Lhota. Celá obec pak byla v roce 1974 připojena k obci Sobětuchy. V roce 1998 se uskutečnilo referendum, ve kterém se rozhodlo, že se Rabštejnská Lhota opět osamostatní. Toto rozhodnutí vyšlo v platnost 1. 1. 1999, čímž oficiálně vznikla samostatná obec Rabštejnská Lhota s místními částmi Rabštejnská Lhota, Rabštejn a Smrkový Týnec [28].

6.4 Historie sportovních ploch v obci

První plocha pro sportovní využití se nacházela u rybníka „Ostrůvek“ na samém kraji obce. Psal se rok 1915. Toto hřiště nesloužilo jen pro školní tělocvik, ale každou volnou chvíli zde trávil i děti a mladí lidé. Hrál se tu především kopaná a volejbal. Jelikož nebyla v té době televize ani rozhlas, bylo to vlastně téměř jediné možné využití volného času. Toto hřiště sloužilo až do roku 1957. Jelikož se plocha zasázela topoly, muselo se najít jiné místo. Nakonec vyhovovala „louka“ v jiné části obce. Jenže tento pozemek nebyl na rovině, takže cvičení na něm bylo obtížné a míčové hry téměř nešly hrát. Proto škola i TJ Sokol začali protestovat, hřiště kritizovat, a tak v roce 1960 sjednali zástupci Místního národního výboru s Jednotným zemědělským družstvem nový pozemek. O rok později byla buldozerem srovnána plocha nového pozemku, upravena a oseta trávou. Tady potom děti ze školy cvičili při hodinách tělocviku, pořádali se tu „Dny dětí“ a jiná vystoupení. A jak se tak měnil život ve vesnici a přibývalo volného času, bylo toto hřiště stále více využíváno. Možná i proto tu zůstalo až dodnes a dalo základ dnešního areálu. Samozřejmě s rostoucím zájmem se hřiště stávalo plošně nedostačujícím. Bylo nutné hřiště rozšířit, a tak došlo k odkoupení pozemku, na kterém bylo stávající malé hřiště, a také pozemků v jeho nejbližším okolí [30].

6.5 První projekt rozšíření sportovního areálu

První projekt na „Úpravu sportovišť v Rabštejnské Lhotě“ vznikl v roce 1987. Byl rozdělen na dvě etapy, přičemž ta první se skládala z výstavby dvou oplocených tenisových kurtů a dvou volejbalových hřišť. Ve druhé etapě se pak řešilo hřiště na košíkovou, kopanou a šatny se saunou. Tenisové kurty byly vybudovány v letech 1987 až 1991 a v roce 1992 cvičná plocha na tenis s betonovou zdí. V téže roce se zrealizovala i dvě hřiště na volejbal. Hned po uvedení do provozu bylo sportoviště využíváno. A to nejen místními obyvateli, ale i lidmi ze sousedních obcí a obyvateli Chrudimi. Druhá etapa zrealizovaná nebyla z důvodu nedostatku financí [30].

6.6 ROP NUTS II Severovýchod – Příprava rozšíření sportoviště

Se vstupem do Evropské unie se otevřely možnosti čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. V roce 2006 vyhlásila EU oblasti, na které bude finančně přispívat, a v rámci rozvoje venkova i na výstavbu sportovišť a volnočasových aktivit malých obcí. Obec měla tedy možnost dobudovat sportovní areál. Začalo se ihned s vlastní přípravou. Projekt z roku 1987 byl přepracován tak, aby odpovídal stávajícímu stavu a podmínkám stanovenými EU. Projekt byl rozšířen o universální hřiště s umělým povrchem s možností hrát na něm házenou, košíkovou, tenis nebo volejbal, o hřiště na plážový volejbal, malou běžeckou dráhu s doskočištěm, dětské hřiště, parkoviště a přístavbu k Obecnímu úřadu, ve které budou prostory pro stolní tenis a posilovna. Rozpočet na tuto akci byl odhadován na 7 860 079,- Kč. Obec požádala o stavební povolení, které stavební úřad vydal 25. 2. 2008. Potom byla ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Pardubického kraje zpracována a podána žádost o finanční dotaci [30].

6.7 Přidělení dotace z EU

Dne 30. června 2008 schválil Výbor regionální rady regionu soudržnosti severovýchod dotaci na projekt „Modernizace a rozšíření veřejného sportovního areálu v Rabštejnské Lhotě“. Tento projekt byl schválen spolu s dalšími 34 projekty v oblasti rozvoje venkova v rámci 10. zasedání Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod. Splnil tím kritéria přijatelnosti a formálních náležitostí a tím prošel 2. kolem výzvy. Stal se dvanáctým nejlépe obodovaným projektem ze všech posuzovaných. Celkově obdržel 23,83 bodů z možných 30. Obec obdržela z fondů EU dotaci ve výši 6 681 067,- Kč, což je 85 % celkové částky projektu. 589 506,- Kč dostala od agentury ROP NUTS II a zbytek, tedy 589 506,- Kč musela obec uhradit ze svého rozpočtu [30]. Dopad na rozpočet obce rozeberu více v podkapitole 5.10.

6.8 Příprava realizace

Zastupitelstvo obce dne 30. 7. 2008 zvolilo realizační tým akce v počtu šesti členů. Na veřejné schůzce s občany v srpnu téhož roku, byli seznámeni s projektem, s podmínkami EU a vlastní realizací. Členové týmu získali informace od potenciálních dodavatelů tří druhů umělých povrchů a poté vybrali ten nejlepší na plánované universální hřiště. Byl sice dražší, ale v současné době nejuniverzálnější a nejtrvanlivější. Některé změny, ale hlavně rostoucí ceny materiálu a prací znamenaly překročení původní hodnoty a tento nárůst musela obec

uhradit sama. Bylo proto nutné ve výběrovém řízení na dodavatele stavby vybrat takového, který při dodržení všech podmínek a kvality navrhl pro obec nejpříjatelnější cenu [30].

6.9 Výběr společnosti pro provedení zakázky

Dne 12. 1. 2009 bylo vyhlášeno zadávací řízení na provedení zakázky „Modernizace a rozšíření veřejného sportovního areálu v Rabštejské Lhotě“. Výběr byl uskutečněn 2. 2. 2009, kdy proběhlo oficiální otevírání obálek s nabídkami a jejich hodnocení. Zájem mělo pět společností. Byla určena odborná pětičlenná hodnotící komise, která musí být přítomna u každé veřejné zakázky. Hodnotící komise přijala k posouzení nabídek a zkontrolovala úplnost nabídek z hlediska splnění zákonných požadavků a požadavků zadavatele. Následně nabídky zhodnotila podle základního hodnotícího kritéria, kterým byla nejnižší nabídková cena včetně DPH. Vítězem veřejné zakázky se stala společnost Chládek a Tintěra, Pardubice, a. s. s nabídkovou cenou 8 891 247,04,-Kč. Smlouva o dílo s vítězem výběrového řízení byla podepsána dne 23. 2. 2009. Stavba bude zahájena dne 9. 3. 2009 a dokončena koncem listopadu 2009. I když komise vybrala nejnižší cenu, stejně se projekt prodražil. Obec musela z původních 589 506,-Kč uhradit 1 620 674,- Kč. Tento rozdíl v ceně byl zapříčiněn zvýšením ceny stavebních prací a materiálu, výběrem nekvalitnějšího, ale dražšího umělého povrchu, ale hlavně tím, že zadávací projektová dokumentace měla nedostatky, které potom stavba musela provést [30].

Tabulka 7 - Konečné pořadí uchazečů

Pořadí nabídek	Obchodní jméno uchazeče	Nabídková cena v Kč včetně DPH
1.	Chládek a Tintěra	8 891 247,04 Kč
2.	SOSTAF, s.r.o.	9 274 860,00 Kč
3.	BAUSET CZ, a.s.	9 458 313,00 Kč
4.	PROFISTAV Litomyšl, a.s.	9 548 178,00 Kč
5.	MIROS dopravní stavby, a.s.	9 747 241,93 Kč

Zdroj: [29]

6.10 Vlastní realizace projektu a průběh stavby

Dne 9. března 2009 proběhlo předání staveniště mezi obcí a dodavatelskou firmou a o týden později byly stavební práce zahájeny výkopem základů pro přestavbu budovy. Většinu stavebních prací pro firmu Chládek a Tintěra prováděly menší firmy. Práce probíhaly úspěšně s předstihem proti časovému harmonogramu.

V průběhu měsíce března a dubna provedl Tenisový klub Rabštejská Lhota na svoje náklady stavbu nové vrtané studny, podzemní nádrže na vodu, rozvod vody na kropení

tenisových kurtů a travnatého hřiště, přívod elektroinstalace, novou buňku na náradí a nové pletivo kolem kurtů. Tenisový klub tak dosti přispěl ke kompletnosti celého areálu.

Koncem dubna předložila obec, na podnět realizační komise, návrh na změnu dispozice univerzálního hřiště s umělým povrchem, sprinterskou dráhou a doskočištěm. Otočením sprinterské dráhy se sice zmenší doskočiště, ale zvětší se univerzální i travnaté hřiště.

Práce na přístavbě budovy rychle pokračovaly, ale v květnu nastaly komplikace se subdodavatelem umělého povrchu pro hlavního dodavatele. Firma, která zvítězila s nabídkou pro dodavatele Chládek a Tintěra sice uváděla požadovaný povrch, ale tento povrch ještě nikdy nedodávala a navíc podhodnotila cenu. Tato firma nakonec od smlouvy odstoupila a dodavatel zajistil dodávku umělého povrchu od firmy, která tento povrch jako jediná v ČR dováží a dodává. Těmito průtahy došlo ke zdržení stavebních prací nejen na univerzálním hřišti a sprinterské dráze, ale i na oplocení a osvětlení hřiště i na úpravě plochy travnatého hřiště.

V červenci roku 2009 byla realizována výzva na podání nabídky na vybavení sportovního areálu. Jednalo se o vybavení posilovny, herny, branky, sloupky a sítě na hřiště, koberec na cvičení, lavičky a další nezbytné pomůcky. Ze tří oslovených firem podala nabídku pouze jediná, takže výběrové řízení bylo jednoduché. Nabídková cena na vybavení byla 300 955,- Kč. Tato částka je součástí dotace, kterou obec obdržela.

V průběhu srpna, září a října práce rychle pokračovaly. Byl položen umělý povrch, provedeno oplocení a osvětlení univerzálního hřiště, parkoviště a ostatní objekty. Byla dokončena přístavba. V listopadu byly prováděny dílčí dokončující úkony. Dne 20. 11. 2009 byla celá akce firmou Chládek a Tintěra předána obci, aby obec mohla požádat o kolaudaci.

Kolaudace proběhla dne 18. prosince 2009 a o tři dny později vydal stavební úřad v Chrudimi „Kolaudační souhlas s užíváním stavby“. Tímto byla celá akce v souladu s dotačními podmínkami ukončena. Celková hodnota akce „Modernizace a rozšíření veřejného sportovního areálu v Rabštejské Lhotě“ byla včetně vybavení 9 392 600,- Kč [30].

Obrázek 14 - Pamětní deska stavby

Zdroj: autor

6.11 Řízený rozhovor se starostou obce Rabštejnská Lhota

Cílem řízeného rozhovoru bylo zjistit podrobnosti o projektu „Modernizace a rozšíření sportovního areálu“, o jeho financování, rizicích spojených s realizací projektu, o tom, jestli projekt nenarušil chod obce a neomezil další vývoj obce. Na závěr nechybí doporučení pro další obce, které by chtěli žádat o peníze z fondů EU. Myslím si, že pan starosta mi poskytl užitečné informace. Shrnutí otázek a jejich odpovědi uvádím v následující kapitole.

Otázky a odpovědi řízeného rozhovoru:

- 1) Měla obec problémy s financováním běžného provozu před realizací projektu?
 - Financování obce bylo bezproblémové.
- 2) Kdo zajišťoval přípravu projektu?
 - Přípravu projektu zajišťovala obec ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou. Tato agentura se podílí především na přípravě projektu, včetně

jeho žádosti. Podání žádosti je velmi náročný proces, především z hlediska administrativy. Pan starosta se domnívá, že bez této agentury by nebylo možné dosáhnout úspěchu projektu, protože pohlídat všechny podmínky dotace, a vyhovět všemu, aby obec mohla dotaci získat, by bylo pro samotnou obec nereálné.

3) Byl na projekt žádán úvěr? Proč?

- Ano, jednalo se o překlenovací úvěr na 3 miliony Kč poskytnutý na období jednoho roku. Obec si ho brát nemusela, protože měla v době realizace projektu na všech účtech kolem 9 milionů Kč, takže by byla schopna projekt zrealizovat bez půjčky. Ale radši si ho vzala, aby nebyl ohrožen provoz obce, což se jí vyplatilo, protože došlo ke zpoždění vyplacení druhé a třetí části dotace.

4) Bylo z důvodu financování projektu nutno omezit některé výdaje obce?

- Nebylo, obec například v době realizace opravovala komunikaci, dělala nové chodníky a další věci, které byly potřeba.

5) Bylo z hlediska financování bezpečné pouštět se do projektu?

- Podle pana starosty ano, protože obec měla dostatek finančních prostředků jak na ten projekt, tak i na to, aby zároveň zajistila bezproblémový provoz obce.

6) Co je to agentura ROP NUTS II?

- Tato agentura je prostředníkem mezi fondy Evropské unie a realizátory projektu. Kontroluje splnění podmínek a vyplácí dotace. 85 % částky projektu jde prostřednictvím této agentury z fondů EU a 7,5 % poskytuje agentura ze státního rozpočtu. Zbytek musí doplatit realizátor projektu.

7) Byl tento projekt pojištěný?

- Ano, projekt pojištěný byl. Zhotovitel musí projekt pojistit, kdyby nemohl projekt zrealizovat. Obec projekt pojistila, ačkoli nemusela, protože se předpokládá dodržení pravidel. Obec musela doložit čestné prohlášení, že mají zdroje financování, musela doložit stavy na účtech při žádosti o projekt, provést ekonomickou analýzu proveditelnosti projektu a to, jestli jsou schopni projekt zrealizovat z prostředků obce a případně úvěrů, tak aby se obec nepředlužila.

8) Jaká rizika mohou vyplývat z dalšího provozu projektu?

- Především riziko sebrání části dotace, kdyby během doby provozu nedodržela podmínky.

9) Byly zjištěny během realizace projektu nějaké nedostatky?

- Projekt byl v pořádku, ale nedostatky zjištěny byly. Především to, že projekt nepokryl všechny práce, které museli dodělat pracovníci písničku jako mimoprojektové práce. Jednalo se např. o výstavbu opěrné zdi z důvodu nerovnosti terénu.

10) Bylo možno těmto nedostatkům zabránit již při návrhu projektu?

- Pan starosta se domnívá, že ne.

11) Určila si obec pověřenou osobu, která dohlížela na realizaci projektu?

- Ano, obec měla jednu pověřenou osobu, která měla na starost dodržování kvality práce a harmonogram prací, aby nedošlo ke zpoždění.

12) Nedošlo v době realizace projektu ke zpoždění prací?

- Ne, vše proběhlo podle harmonogramu. Jediné, co bylo opožděno, byl růst trávy na travnatém hřišti, které bylo vyvoláno méně příznivými klimatickými podmínkami.

13) Nedošlo v době realizace projektu ke změně dodavatele?

- V rámci projektu nikoli. Změna dodavatele se týkala stavebních úprav, které byly nad rámec projektu, byť souvisely se stavbou hřiště. Jednalo se o změnu dodavatele umělého povrchu, protože se obec rozhodla vybrat kvalitnější.

14) Nedošlo v době realizace projektu k navýšení finančních prostředků?

- Došlo, především za stavební práce a za výběr kvalitnějšího umělého povrchu na umělé hřiště.

15) Čím bylo způsobeno zvýšení nákladů stavebních prací a materiálu?

- Tím, že žádost byla podána o 2 roky dříve, než probíhalo výběrové řízení na dodavatele. Za tu dobu se změnila katalogové ceny, které určují stavební firmy.

16) Jak dlouho musí být projekt udržitelný?

- Projekt musí být udržitelný po dobu pěti let. Každý rok se provádí kontrola z agentury ROP NUTS II, která zjišťuje, jestli dodržuje investor všechny podmínky. Projekt nesmí být ziskový. V případě zjištění nedodržení podmínek může být obci odebrána dotace, takže celková suma, kterou by obec obdržela, by byla pouze ve výši 40 % celkové částky projektu.

17) Jaké jsou předpokládané náklady na provoz areálu po celou dobu udržitelnosti?

- Do provozních nákladů lze zahrnout pouze náklady na energii a opravy. Jiné nelze uplatnit, protože by obec mohla přijít o dotaci.

18) Inkasovala již obec požadované finanční prostředky?

- Ano, dotace byla rozdělena na 3 platby vždy po čtvrtletí. První platbu obec obdržela v červenci 2009, další měla dostat v listopadu, ale došlo ke zpoždění, takže jí obdržela až v lednu následujícího roku a poslední platbu v dubnu 2010.

19) Nedošlo díky zpoždění platby k ohrožení provozu obce?

- Nedošlo, jelikož obec využila peněz z překlenovacího úvěru. A když dostala poslední platbu, úvěr plně uhradila.

20) Měla již obec před podáním projektu nějaké zkušenosti s financováním projektů z EU?

- Ano, v letech 2002 – 2003 se jí podařilo zrealizovat přístavbu na základní škole. Tato realizace proběhla v rámci operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

21) Plánujete nějaký další projekt financovaný Evropskou unií?

- V současné době je podaná žádost na kanalizování Smrkového Týnce a Rabštejna. Rozhodnutí proběhne na konci dubna.

22) Co byste doporučil dalším obcím, pokud budou žádat o podobný projekt?

- Hlavně připravenost projektu. Nesmí litovat prostředků, které vloží do přípravy, nesmí to chtít zvládnout sami. Doporučuje najít ke spolupráci takovou agenturu, která poskytuje kvalitní služby za přiměřené náklady. Obci se osvědčila Regionální rozvojová agentura. Dále doporučuje včasnost připravenosti a jít do prvních výzev, protože pak už je menší pravděpodobnost přijetí žádosti. Domnívá se, že v tomto programovacím období je už téměř nemožné získat podporu, protože v současné době poptávka po dotaci ze strukturálních fondů několikanásobně převyšuje poskytované finanční prostředky.

7 Formulování závěrů, zhodnocení, návrhy

7.1 Shrnutí řízeného rozhovoru se starostou obce

Jak vyplývá z řízeného rozhovoru se starostou obce, obec měla dostatek finančních prostředků na to, aby mohla projekt zrealizovat. Dále obec nepodcenila přípravnou fázi projektu, raději si najala agenturu, která jí projekt zpracovala. Co se týče realizace projektu, vše bylo stihnuto včas a bez větších komplikací. Ale i když se nejednalo o příliš velký projekt, trval téměř 2,5 roku.

7.2 Doporučení

Podle mého názoru zrealizovala obec projekt celkem úspěšně. Ale pár věcí by se daly pro příště vylepšit. Při rozhovoru se starostou obce jsem se dozvěděla, že některé práce, které nebyly zahrnuty v projektu, prováděli zaměstnanci obce. Když jsem se pak na výslednou podobu podívala, zjistila jsem, že byly práce zaměstnanci písníku provedeny se stejnou kvalitou jako práce realizátora projektu. Proč tedy nemohli zaměstnanci písníku vybudovat areál sami? Prostředky a kvalifikaci na to mají. Je to tím, že pravidla Evropské unie jsou stanovena tak, že investor nemůže provádět práce sám. To je trochu zarážející, protože si myslím, že kdyby areál postavili zaměstnanci písníku, vyšlo by to mnohem levněji, když se dodavatelé musí držet katalogových cen, které stanovují stavební společnosti mající na trhu nezanedbatelnou monopolní sílu.

Tady bych doporučila orgánům Evropské unie, které mají na starosti stanovování pravidel pro realizaci projektů, zda by neměli zvážit možnost nad tím, že by se mohl investor podílet na pracích v rámci projektu. Celý projekt by pak mohl vyjít levněji a tím by dotace nebyly v tak vysokých cenách a celková suma plynoucí ze strukturálních fondů Evropské unie by se díky úsporám mohla rozdělit do více projektů. Na druhou stranu chci ale upozornit, že ne každý investor má svou pracovní sílu v oboru realizovaného projektu. A pokud by se zaměstnanci písníku na projektu podíleli, mohlo by to na druhou stranu zpozdit provoz obce, protože by neměli čas provádět úpravy a opravy, které by byly právě potřeba. Stejně tak by mohlo hrozit nebezpečí zaujatosti výběrové komise při výběrovém řízení.

Než se jakýkoli projekt dostane do fáze realizace, projde přípravnou fází, která zahrnuje především zpracování žádosti. Tato žádost musí být velmi kvalitní, aby byla schválena. Existuje mnoho podmínek a administrativních povinností, které se musí ohlídat a žadatel se v tom mnohdy nedokáže orientovat. Proto by se neměl snažit ušetřit peníze na tom, že žádost zpracuje sám, protože je tu riziko opomenutí nějaké důležité podmínky a tím nevyhovění žádosti. Na trhu existují agentury, které dokážou zpracovat kvalitní žádost a hlavně se v této oblasti dokážou dobře orientovat, takže se snižuje riziko, že by bylo něco zanedbáno.

Další věcí, kterou by měl podle mě žadatel provést, je to, že projekt pojistí. Sice projekt pojišťuje zhotovitel, ale pouze proti tomu, že by nemohl projekt zrealizovat. Proto je lepší, když projekt pojistí i žadatel. Nikdo neví, kdy dojde např. k nějaké živelné katastrofě. Takhle aspoň se mu v případě pojistné události vrátí část investovaných peněz.

Projekt má stanovenou dobu použitelnosti, během které jsou prováděny kontroly a stále hrozí odebrání části dotace při nedodržení podmínek. Proto by měl investor stále kontrolovat, zda se používání „nestáčí“ ke komerčním účelům. Tzn., zda investor nezahrnuje do projektu další náklady, které nejsou nezbytně nutné do udržení projektu v provozním stavu.

Z projektu vyplývají i určitá ponaučení. V první řadě co se týče zabezpečení bezproblémového chodu obce. Pokud obec ví, že nemá velký přebytek finančních prostředků, je lepší, aby si vzala překlenovací úvěr. Ale musí mít zajištěné finanční prostředky pro zafinancování úroku z úvěru. Další ponaučení vychází z prodlevy mezi podáním žádosti a výběrovým řízením na dodavatele. Za tuto dobu se můžou změnit ceny materiálu a stavebních prací, což prodraží projekt. Proto by bylo dobré vytvořit rezervu na zvýšení cen za materiál a stavební práce podle údajů z minulých let a předpokládaného vývojového trendu v dalších letech.

Na základě odpovědi na otázku číslo 9, je možné rozvinout následující úvahu. Kdyby se předem vědělo o nerovnosti terénu, nemusela by odstranění této závady hradit obec ze svého rozpočtu v rámci mimoprojektových prací. Úpravy terénu mohly být zahrnuty v rámci projektu a tím i financovány z dotace. Proto by bylo lepší při přípravě žádosti provést konzultaci s nějakou stavební firmou, která má zkušenosti s podobnými projekty, zvážit potenciální rizika a zahrnout postřehy, na které se při přípravě zapomnělo. Tuto roli však měla plnit patrně agentura zpracovávající přípravu projektu.

Na závěr bych ještě chtěla zmínit informace k podávání žádostí o dotace ze strukturálních fondů EU v tomto programovacím období. Byla jsem informována o tom, že poptávka po dotacích v současné době mnohonásobně převyšuje výši poskytování finanční podpory v rámci ROP NUTS II - Severovýchod. Pokud tedy uvažuje nějaký subjekt z tohoto regionu, že by chtěl získat dotaci z EU, doporučuji zpracovat žádost ve spolupráci s agenturou a podat jí ještě v tomto programovacím období. Druhou možností je připravit si kvalitní žádost a počkat do dalšího programovacího období a jít do prvních výzev, ve kterých není tak velká poptávka a tudíž se naskýtá větší pravděpodobnost poskytnutí dotace z EU.

7.3 Zhodnocení přínosu projektu

Jenom díky tomu, že vstoupila Česká republika do Evropské unie, může každé město, každá obec, byť je sebemenší, získat peníze na projekty, které by sama ze svého rozpočtu nemohla financovat. Obce nemohou dostat finanční prostředky na cokoli, a také se musí na financování projektů spolupodílet, ale pokud je záměr kvalitní, dobře vypracovaný a následně i schválený, finanční prostředky, které strukturální fondy EU poskytují, umožní jejich realizaci. Proto i taková malá obec, jakou je Rabštejská Lhota, mohla zrealizovat svůj plán, který měla po dlouhá léta uschovaný „v šuplíku“ z důvodu nedostatku financí.

Nový sportovní areál v obci Rabštejnská Lhota se využívá již od okamžiku kolaudace. Sportuje se na hřišti s umělým povrchem, využívá se dětské hřiště, herna a posilovna. V přízemí se hraje stolní tenis a v prvním patře se posiluje a najde se tu i prostor pro cvičení jógy či kalanetiky. A čím více se otepluje, tím více se využívají vnější prostory celého areálu.

Myslím si, že obec vybudovala účelné, užitečné a pro mnohé i nádherné sportoviště, na které mohou být občané právem hrdí. Sportovní areál je určitě vhodný pro naplnění sociálních potřeb občanů ve vztahu k volnočasovým aktivitám dětí i dospělých.

Závěr

Z bakalářské práce vyplývá několik základních skutečností. Díky vstupu České republiky do Evropské unie došlo nejen ve veřejné správě k mnohým změnám. Jednou z nich je možnost čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Nyní může kterýkoli region naší země zrealizovat projekty, na které by bez finanční pomoci neměl peníze. Musí samozřejmě splnit podmínky a vypracovat velmi kvalitní žádost, aby byl vybrán výběrovou komisí a mohl tak získat finanční prostředky.

Bakalářská práce ukázala, že velikost obce není faktorem, který by měl zásadní dopad na získání či nezískání dotace. Některé subjekty se naučily finanční zdroje z Evropské unie využívat a dokážou zpracovávat tak kvalitní žádosti, aby dotace skutečně dostaly. Myslím si, že obec Rabštejnská Lhota je řádným příkladem. Obec od doby vstupu České republiky do Evropské unie stihla již zrealizovat dva projekty a má podanou žádost na projekt další.

Na základě o projektu poskytnutých informací a také i díky výsledku řízeného rozhovoru se starostou obce byla formulována doporučení a možná vylepšení, která mohou usnadnit přípravu, realizaci i provozní fázi projektů jiným žadatelům.

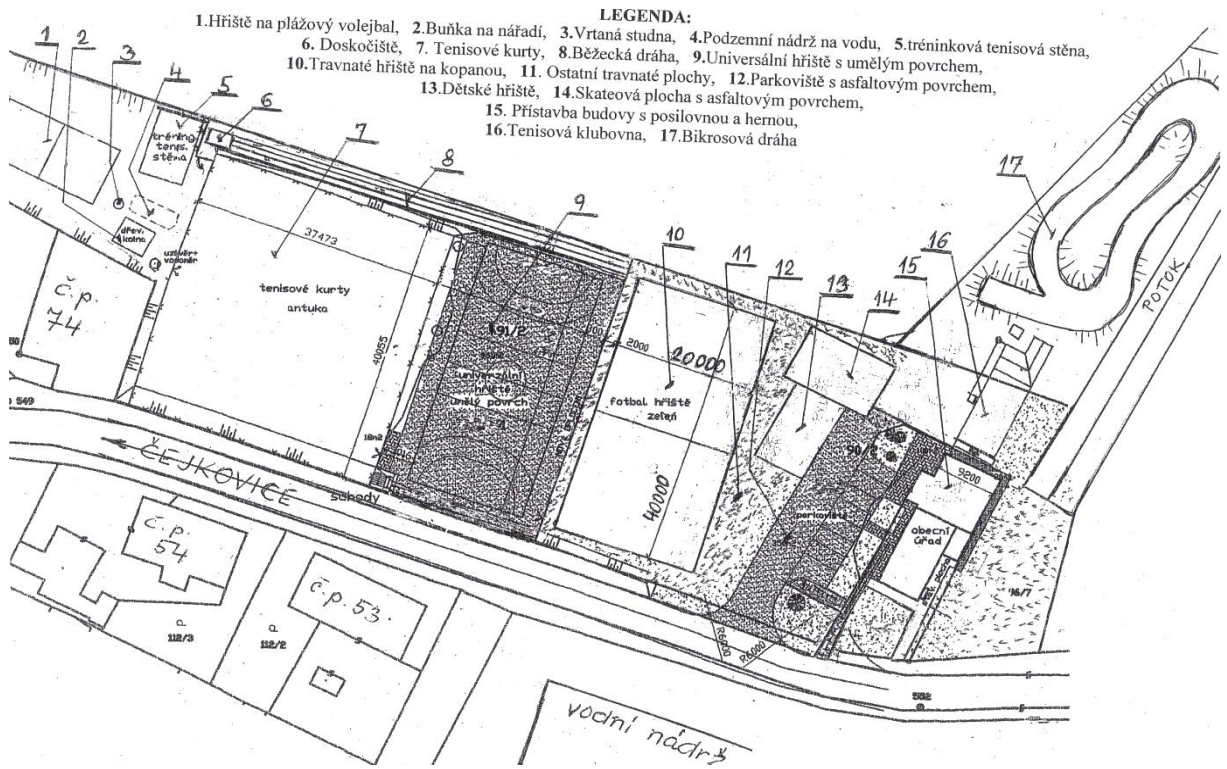
Bakalářská práce mi umožnila seznámit se s informacemi o strukturální politice EU o projektovém cyklu, hlavně náročnosti a důležitosti přípravy projektu. Prostřednictvím zaměstnanců Obecního úřadu v Rabštejnské Lhotě jsem měla možnost nahlédnout do celého projektu a udělat si obrázek o tom, jak všechno probíhá.

Seznam použité literatury

- [1] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN: 978-80-247-2789-9
- [2] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance. Úvod do problematiky*. 4. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. 580s. ISBN 978-80-7357-358-4
- [3] *Rabštejnská Lhota* [online]. 2010 [cit. 2010-04-22]. Rozpočet. Dostupné na WWW: <<http://www.rabstejnkalhota.cz/index.php?nid=968&lid=CZ&oid=71325>>
- [4] MAŇÁK, M. *100 otázek a odpovědí o Evropské unii*. Praha, 2000. 84 s. ISBN 80-85864-77-0
- [5] *EUROPA* [online]. [cit. 2010-01-12]. EU v kostce – Presentace o EU. Dostupné na WWW: <http://europa.eu/abc/euslides/ppt/eu_in_slides_cs.ppt>
- [6] *EUROPA* [online]. [cit. 2010-01-25]. EU v kostce – Symboly EU. Dostupné na WWW: <http://europa.eu/abc/symbols/index_cs.htm>
- [7] *Evropská komise* [online]. 2009 [cit. 2010-01-26]. Společná měna euro. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/euro/index_cs.htm>
- [8] *Evropská komise* [online]. 2009 [cit. 2010-01-26]. Bankovky, mince a symbolika. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/euro/bankovky_cs.htm>
- [9] *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2010-02-25]. Bankovky. Dostupné na WWW: <<http://www.ecb.int/euro/banknotes/html/index.cs.html>>
- [10] *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2010-02-25]. Mince. Dostupné na WWW: <<http://www.ecb.int/euro/coins/html/index.cs.html>>
- [11] *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2010-02-25]. Společná strana. Dostupné na WWW: <<http://www.ecb.int/euro/coins/common/html/index.cs.html>>
- [12] *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2010-02-25]. 1 €. Dostupné na WWW: <<http://www.ecb.int/euro/coins/1euro/html/index.cs.html>>
- [13] *EUROPA* [online]. [cit. 2010-01-25]. Rozpočet Evropské unie: kam směřují vaše peníze? Dostupné na WWW: <http://europa.eu/abc/budget/index_cs.htm>
- [14] *Evropská komise* [online]. 2009 [cit. 2010-01-26]. Instituce. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/institutions/index_cs.htm>
- [15] TAUER, V., ZEMÁNKOVÁ, H. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3
- [16] HALÁSKOVÁ, M. *Využívání předstupních fondů EU pro potřeby regionů soudržnosti*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2003. 139 s. ISBN 80-248-0395-X

- [17] *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2010-01-31]. Strukturální fondy EU – Regionální politika EU. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>
- [18] *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2010-02-27]. Strukturální fondy EU- Regionální politika EU 2004 – 2006. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/fb8656e9-b738-44d4-af43-5c5675e54ac6/Regionalni-politika-EU-2004-2006>>
- [19] *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2010-02-28]. Strukturální fondy EU – Operační programy. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Operacni-programy>>
- [20] *Evropská komise* [online]. 2009 [cit. 2010-02-27]. Finanční rámec. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/financing_opportunities/art4781_cs.htm>
- [21] *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2010-02-28]. Strukturální fondy EU – Programy 2007 – 2013. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>
- [22] PEKOVÁ, I. *Centrum pro regionální rozvoj ČR* [online]. 2010 [cit. 2010-03-01]. Předvstupní programy. Dostupné na WWW: <<http://www.crr.cz/cs/programy-eu/predvstupni-programy/>>
- [23] WOKOUN, R., LUKÁŠ, Z., KOUŘILOVÁ, J. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vydání. Praha: IFEC, 2002. 165 s. ISBN: 80-86412-18-0
- [24] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor evropských fondů. *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013* [online]. 2007 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/docoutils/abeceda_web_final.pdf>
- [25] *EUROSKOP* [online]. 2010 [cit. 2010-02-21]. ČR a strukturální fondy v letech 2007 – 2013. Dostupné na WWW: <<http://www.euroskop.cz/8640/sekce/cr-a-strukturalni-fondy-v-letech-2007-2013/>>
- [26] PAVLÁK, M. *Lidské zdroje a fondy EU*. 1. vydání. Praha: ASPI, 2006. 127 s. ISBN: 80-7357-139-0
- [27] *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2010-03-17]. Strukturální fondy EU – ROP NUTS II Severovýchod. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/rop-sv>>
- [28] *Obec Rabštejnská Lhota v roce 2000*. 1. vydání. Obecní úřad Rabštejnská Lhota, 2000. 56 s.
- [29] *Rabštejnská Lhota* [online]. 2010 [cit. 2010-03-17]. Rabštejnská Lhota. Dostupné na WWW: <<http://www.rabstejskahlota.cz/index.php?nid=968&lid=CZ&oid=71694>>
- [30] Kronika obce Rabštejnská Lhota

Příloha 1 – Situační plán, Zdroj: [30]

Příloha 3 – Fotky sportovního areálu, Zdroj: autor

